

TUTKIMUSOSIO

Suomalaisten 10 vuoden sihti: miinuksena asumisen hinta, sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut sekä alueen taloudellinen tilanne – plussana luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen

Suomalaisten enemmistö arvelee, että kehitys omassa maakunnassa kulkee väijäämättömästi huonompaan suuntaan viidessä asiassa, käy ilmi KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätöön tutkimuksesta. Nämä ovat asumisen hinta (67 % odottaa huonompaa kehitystä), terveys- ja sosiaalipalvelut (62 %), maakuntaan kuuluvien kuntien taloudellinen tilanne (55 %), maakunnan taloudellinen tilanne (52 %) sekä rikollisuus (50 %). Asukkaiden elintaso, työvoiman riittävyttä sekä energian hintaa koskevat odotukset ovat myös melko pessimistisiä.

Myönteiseksi näkemykset kääntyvät, kun vastaajat arvioivat luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä (53 % odottaa parempaa), kansainvälisyyttä (45 %) kauppapalveluja ja kulutusmahdollisuuksia (39 %) sekä harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia (40 %). Aika moni odottaa parempaa tulevaisuutta matkailun vetovoiman (38 %) ja työllisyystilanteen osalta (37 %). Tuloksista huokuu tulevaisuuden kuva, jossa etenkin kulutus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet maakunnassa voisivat lisääntyä. Kuntien ja maakunnan talouden kuitenkin epäillänsä asettavan rajoitteita odotusten toteutumiseksi.

Näkemykset ovat muuttuneet viimeksi kuluneen reilun kahden vuoden aikana jonkin verran. Aiempaa useampi on vakuuttunut, että suvaitsevaisuus, kansainvälisyys, matkailun vetovoima sekä luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen kehittyvät parempaan suuntaan. Aiempaa selvästi pessimistisemmin arvioidaan maakunnan terveys- ja sosiaalipalveluita sekä asukkaiden elintaso.

Jos tarkastellaan maan eri alueilla näkemyksiä elinolojen kehityksestä omassa maakunnassa, niin pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla nähdään kehityksen etenkin työllisyyden ja taloudellisen toimeentulon osalta kulkevan keskimäärää useammin parempaan suuntaan. Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun asukkaiden optimismi ei kuitenkaan koske kaikkia asioita. Asumisen kustannusten, luonnon ja ympäristön tilan, asuinviihtyvyyden sekä rikollisuuden osalta uusmaalaisten ja pääkaupunkiseudun asukkaiden visiot ovat keskiarvoa pessimistisempiä.

Maaseutumaisissa ja taajaan asutuissa kunnissa varsin moni arvioi elintason yleisesti ottaen huonontuvan. Näissä kunnissa ollaan myös keskimäärää useammin vakuuttuneita siitä, että kuntatalouden tila, työllistymisnäköymät ja asukkaiden toimeentulo maakunnassa heikkenevät seuraavan kymmenen vuoden aikana. Myös liikenneyhteyksien otaksutaan heikkenevän.

Sosiaalinen hyväosaisuus selittää eräiltä osin näkemyksiä asuinmaakuntien tulevaisuudesta. Heikommin koulutetut, työntekijät ja pienempituloiset ovat keskimäärää useammin huolissaan työllisyyden, toimeentulon, rikollisuuden kehityksestä asuinmaakunnassa.

Korkeasti koulutetut ja hyväosaiset ovat pääsääntöisesti optimistisempia. Korkeasti koulutettujen huolet suuntautuvat hieman keskimäärää useammin kuntatalouden tilaan.

Naisten ja miesten erot eivät ole valtavan suuria. Naiset ovat kuitenkin miehiä useammin huolissaan toimeentulon, terveys- ja sosiaalipalveluiden sekä luonnon ja ympäristön tilan kehityksestä asuinmaakunnassa. Miehet ovat naisia hieman optimistisempia maakunnan ja sen kuntien talouskehityksen suhteen.

Nuorten ja ikääntyneiden eroista voi todeta, että nuorten 18–30-vuotiaiden keskuudesta löytyy monissa kohdin keskimäärää enemmän optimismia. Nuorista keskimäärää useampi uskoo päättäjien vastuullisuuden lisääntyvän, kuntien talousongelmien helpottuvan, rikollisuuden vähentyvän ja suvaitsevaisuuden lisääntyvän omassa maakunnassa. Ikääntyneemmät, etenkin 51–60-vuotiaat, ovat nuoria useammin huolissaan monista asioista maakunnassa. He uskovat työllisyyden, terveys- ja sosiaalipalveluiden, rikollisuuden, elintason ja henkisen mielialan omassa maakunnassa kehittyvän huonoon suuntaan.

Puoluekanta on yhteydessä näkemyksiin tulevasta omassa maakunnassa. Eri puolueiden kannattajilla on jokseenkin yhteinen näkemys siitä, että luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen, harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet muuttuvat vastaisuudessa parempaan suuntaan. Yleisimmät huolet ovat myös pitkälle samoja. Kipupisteiksi oletetaan etenkin asumisen hinta, kuntatalous sekä terveys- ja sosiaalipalvelut.

Hallituspuolueiden kannattajat ovat selvästi keskimäärää toiveikkaampia asuinmaakunnan kehityksen osalta kuin muiden puolueiden tukijat. Perussuomalaisten tukijat poikkeavat kaikista muista selvästi. Heidän mielestään kehitys on omassa maakunnassa kulkemassa vääjäämättömästi miltei kaikissa asioissa huonompaan suuntaan, valo ei sarasta oikeastaan ollenkaan.

Suomen ja sen maakuntien nykyvahvuudet: asuinviihtyvyys, elinolot ja elämisen laatu

Valtaosa maakuntien asukkaista on erittäin tai melko tyytyväinen asuinviihtyvyyteen (73 %), elinoloihin kokonaisuudessaan (69 %) ja elämisen laatuun (67 %) maakunnassa tyydyttävät asukkaita.

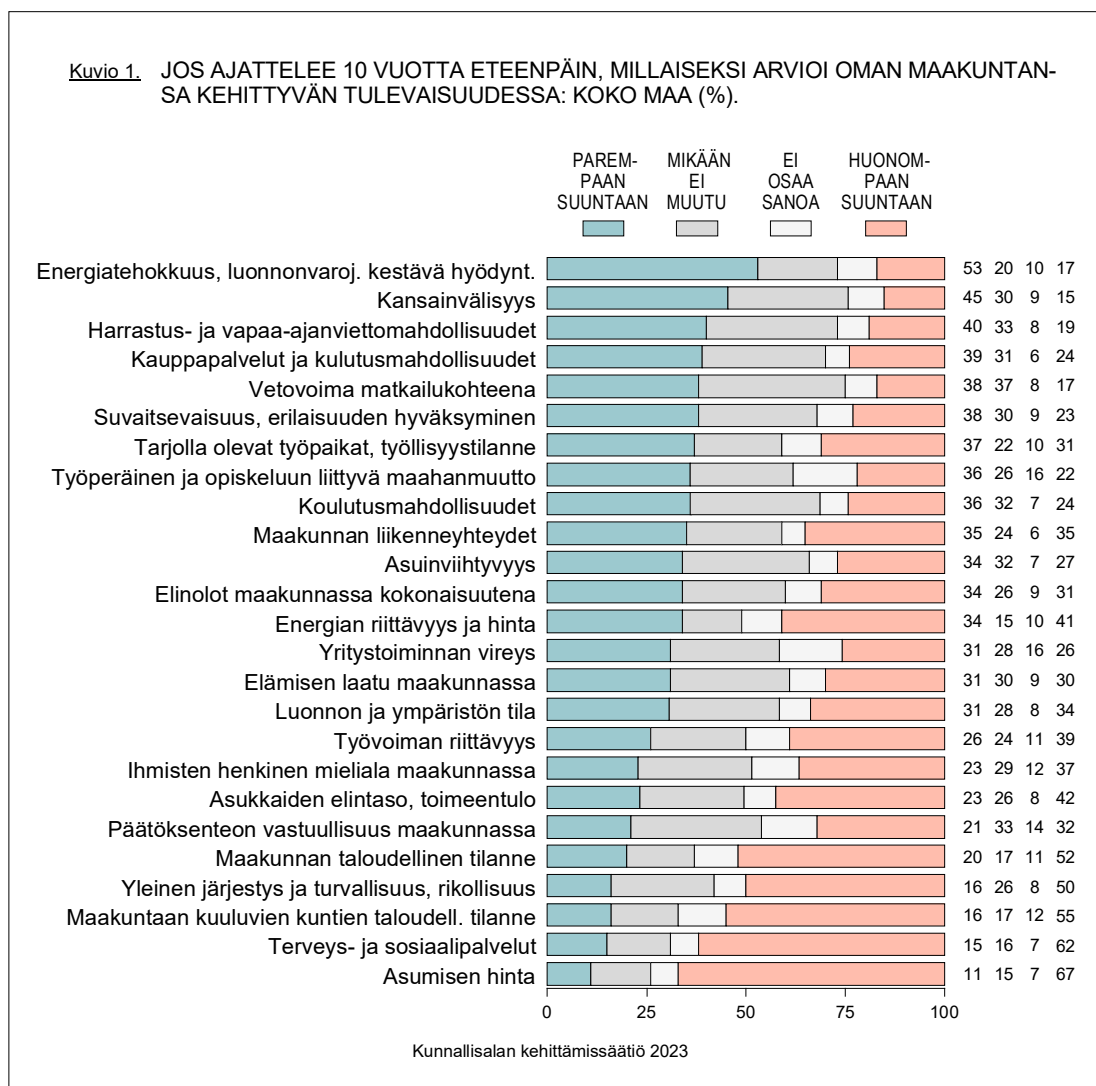
Aivan hyvin eivät kaikki asiat kuitenkaan ole. Maakuntien asukkaista vajaa kolmannes (31 %), on tyytyväinen maakunnan ja sen kuntien taloudelliseen tilanteeseen. Terveys- ja sosiaalipalveluita kiittelee vajaa kaksi viidestä (38 %). Tyytymättömiä on yli kolmannes (36 %). Tyytymättömyys terveys- ja sosiaalipalveluihin on selvästi lisääntynyt vuodesta 2016 (21 % à 36 %).

Asuinalue on yhteydessä siihen, kuinka tyytyväisiä ollaan oman maakunnan asioihin. Pääkaupunkiseudulla ja hyvin ansaitsevien keskuudessa ollaan keskimäärää tyytyväisempiä maakunnan talous- ja työllisyystilanteeseen. Keskimäärää tyytymättömämpiä pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan asukkaat ovat terveys- ja sosiaalipalveluihin. Asuinviihtyvyys on korkeata tasoa tasaisesti eri puolilla Suomea.

Tutkimuksen taustatiedot. Maakuntapuntari-tutkimuksessa selvitettiin näkemyksiä oman maakunnan kehityksestä siten, että vastaajille esitettiin lista asioita ja kysyttiin, millaiseksi arvioi oman maakunnan kehityksen seuraavan kymmenen vuoden aikana. Sama kysymys esitettiin vastaajille vuosina 2016 ja 2020.

KAKS- Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar Public. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa tammikuussa 2023. Haastatteluja tehtiin yhteensä 4013. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöstä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan yksi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

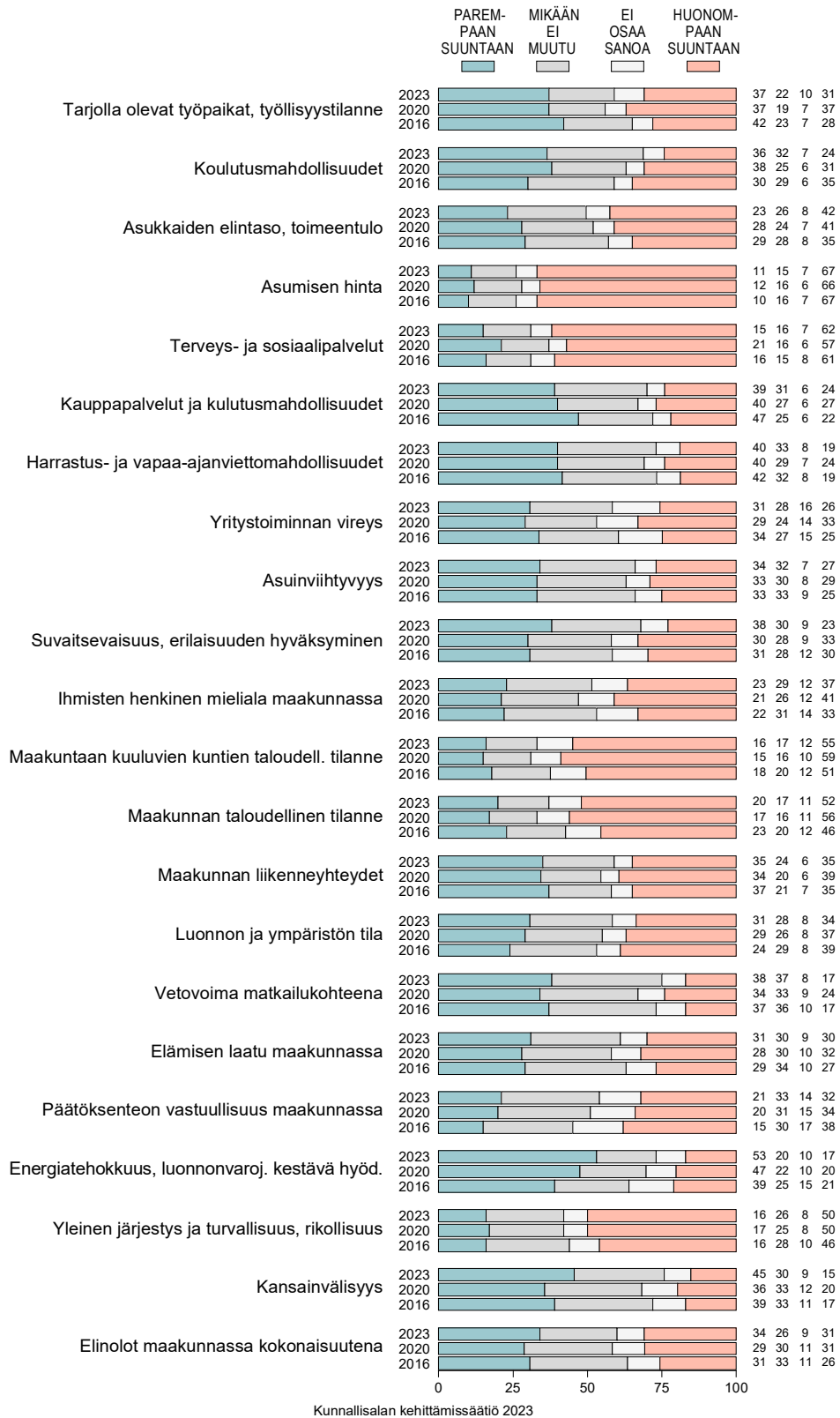
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

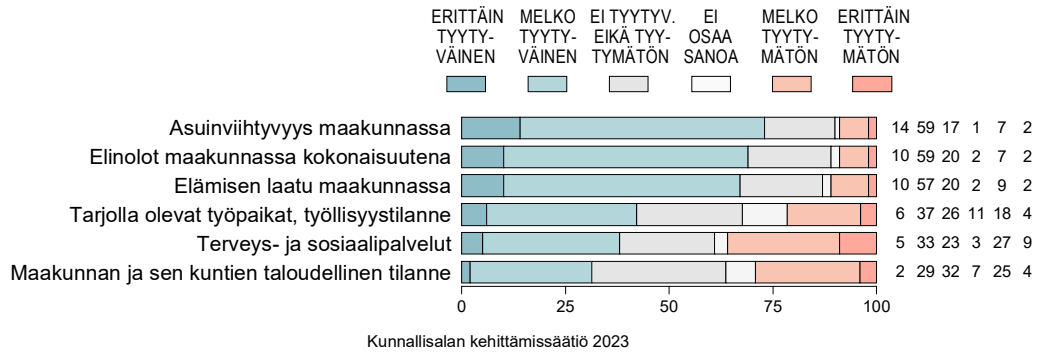
Kuvio 1-ti. MILLAISEKSI ARVIOI MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MUUTOKSET ODOTUKSISSA 2020 - 2023 / KOKO MAA (muutosindeksiluvut*).

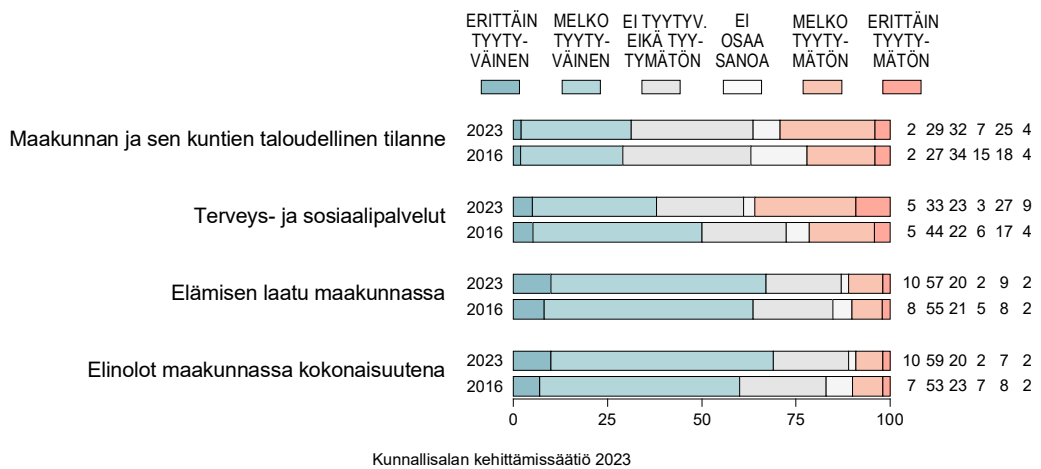
Kuvio 1t. MITEN ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KOKO MAA
 VUOSINA 2016, 2020 JA 2023 (%).

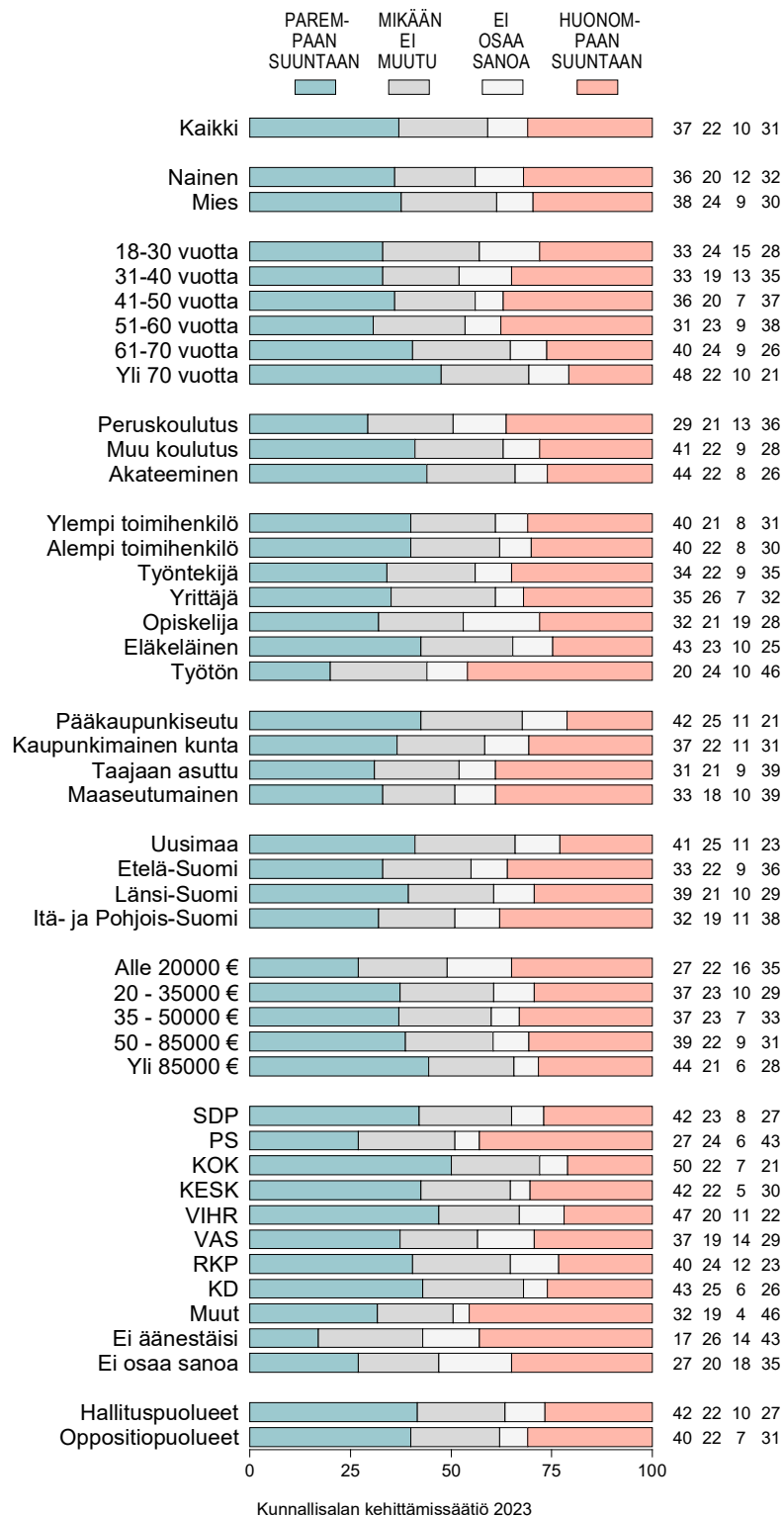
Kuvio 3. MITEN TYYTYVÄINEN TAI TYYTYMÄTÖN ON SEURAAVIIN ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN (koko maa, %).

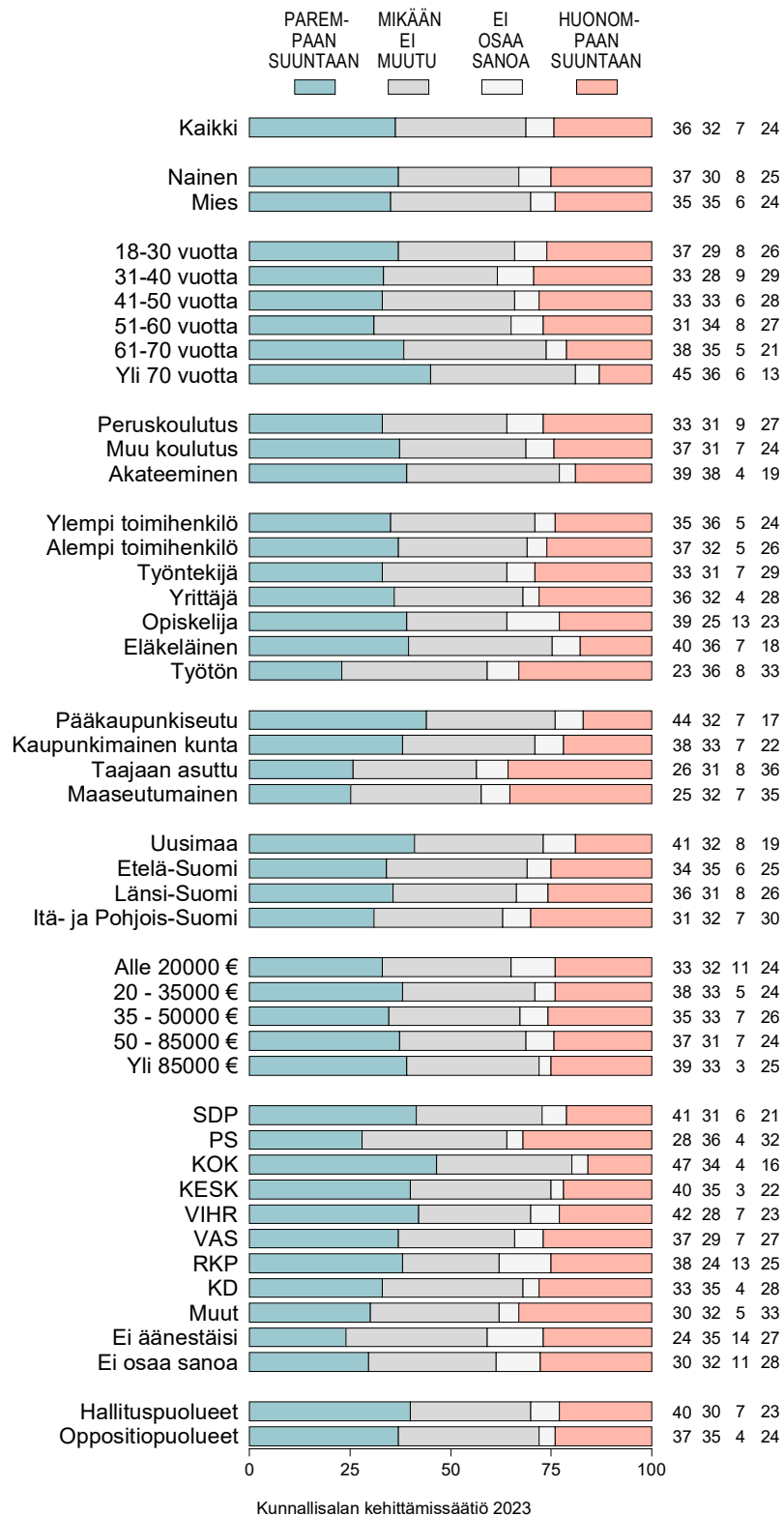
Kuvio 3t. MITEN TYYTYVÄINEN TAI TYYTYMÄTÖN ON ERI ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: ARVIOT VUOSINA 2016 JA 2023 (yhteiset arviointikohteet; koko maa, %).

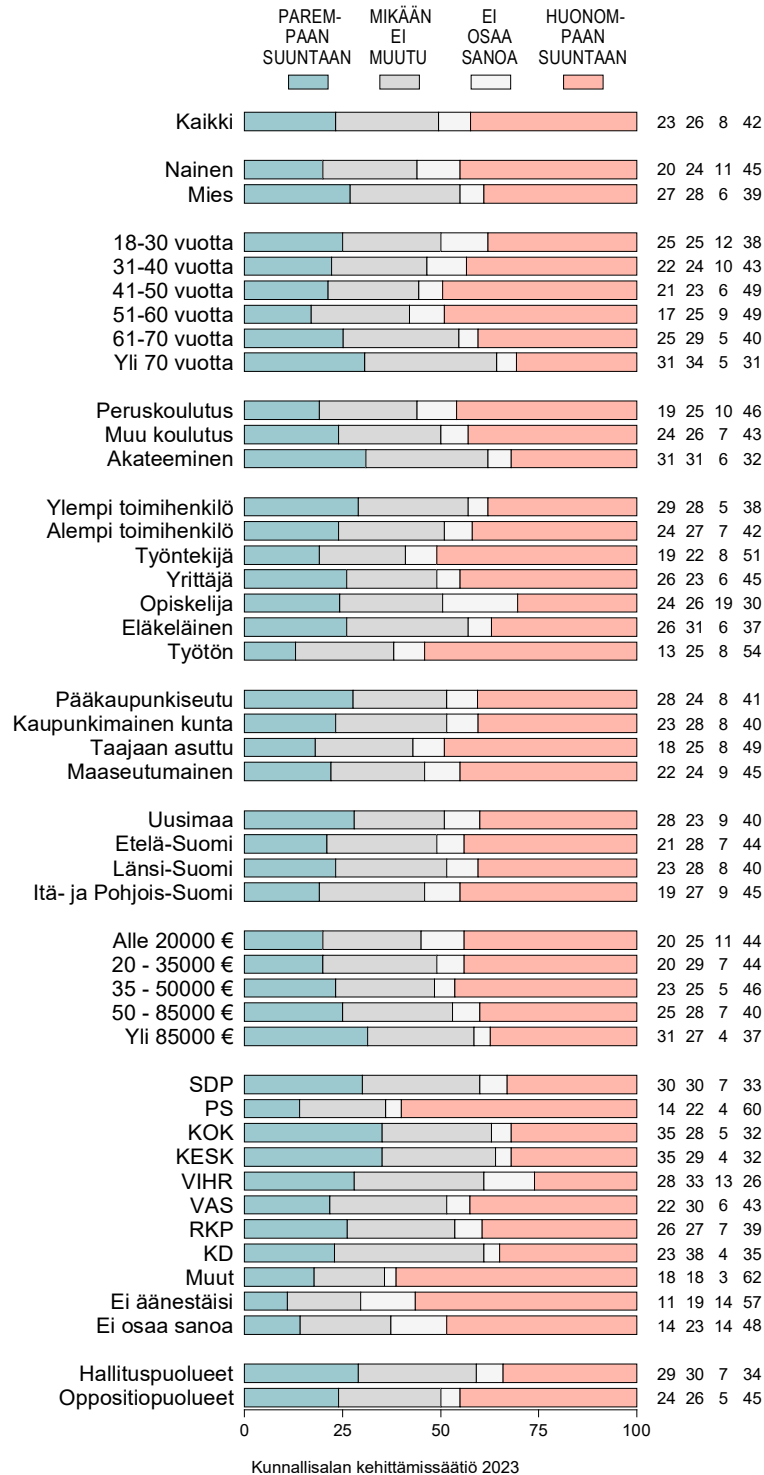
Kuvio 1-1e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: TARJOLLA OLEVAT TYÖPAIKAT, TYÖLLISYYSTILANNE (%).

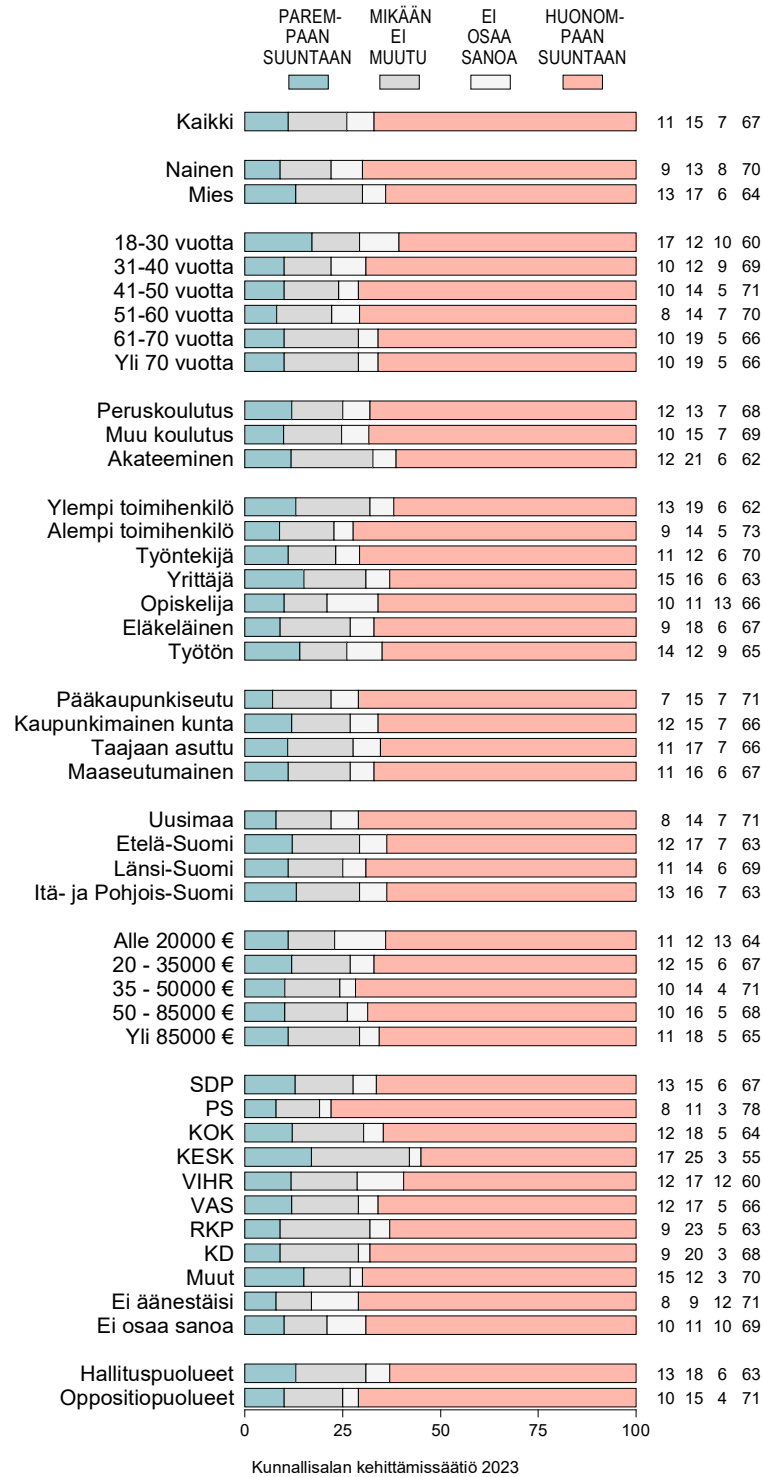
Kuvio 1-2e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KOULUTUSMAHDOLLISUUDET (%).

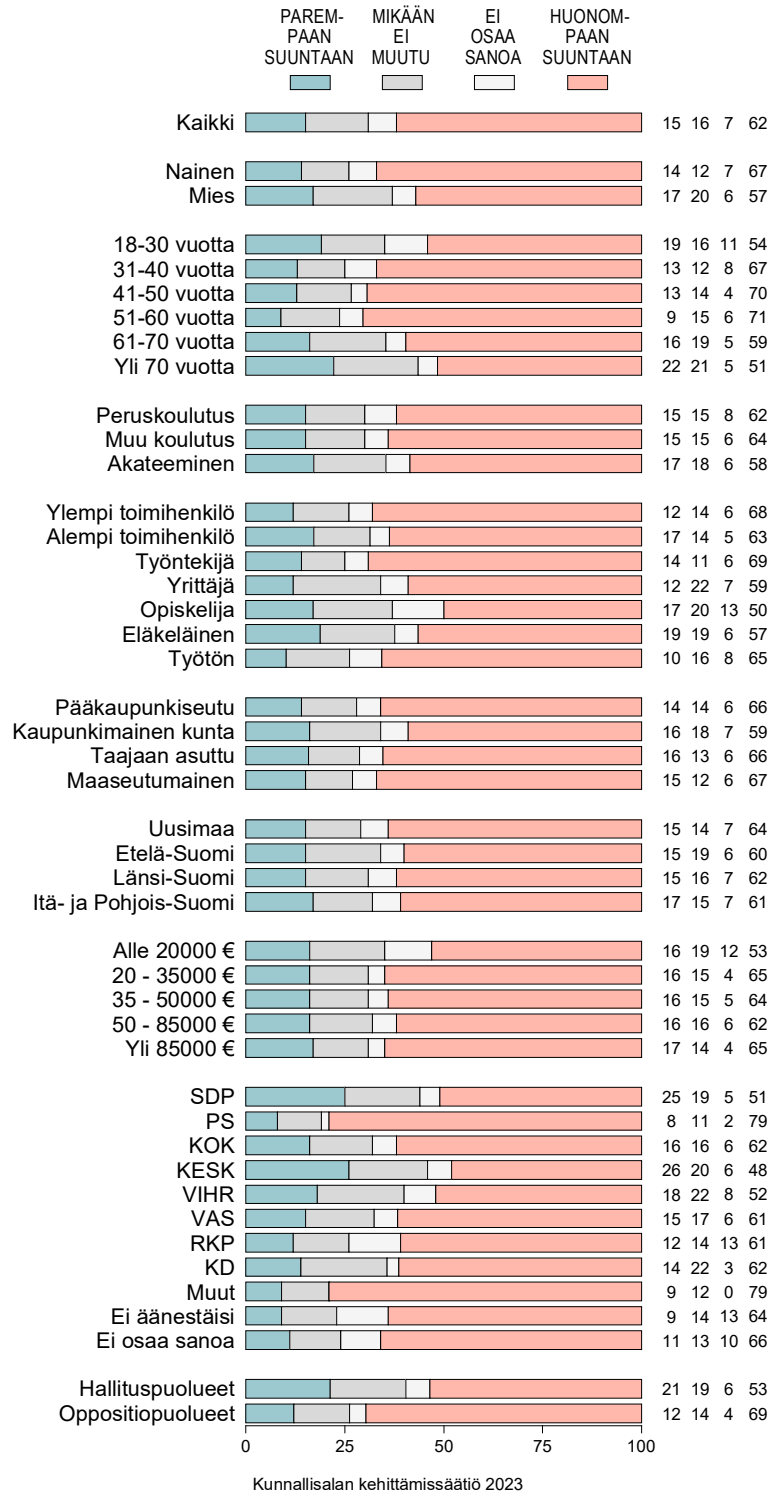
Kuvio 1-3e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ASUKKAIDEN ELINTASO, TOIMEENTULO (%).

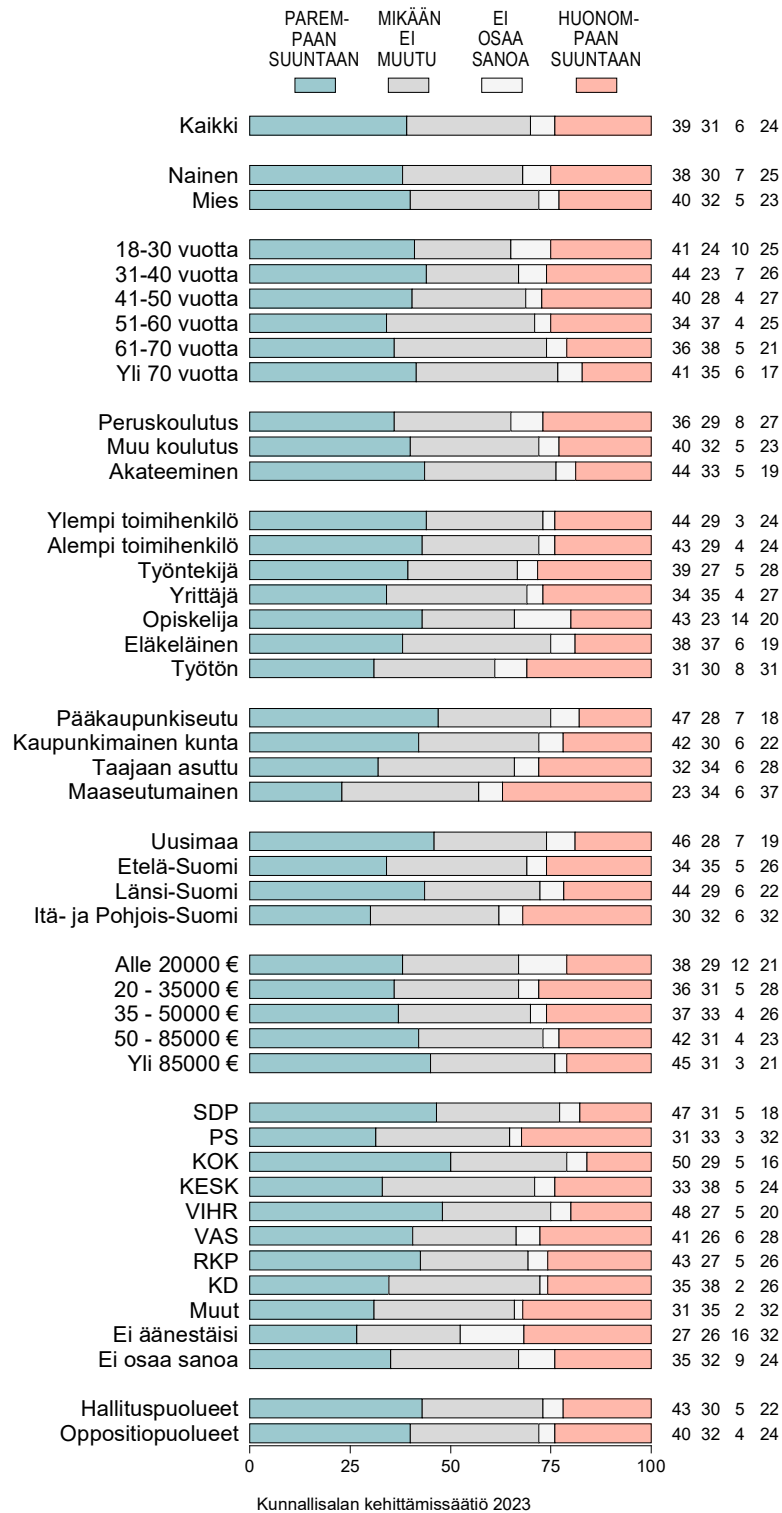
Kuvio 1-4e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ASUMISEN HINTA (%).

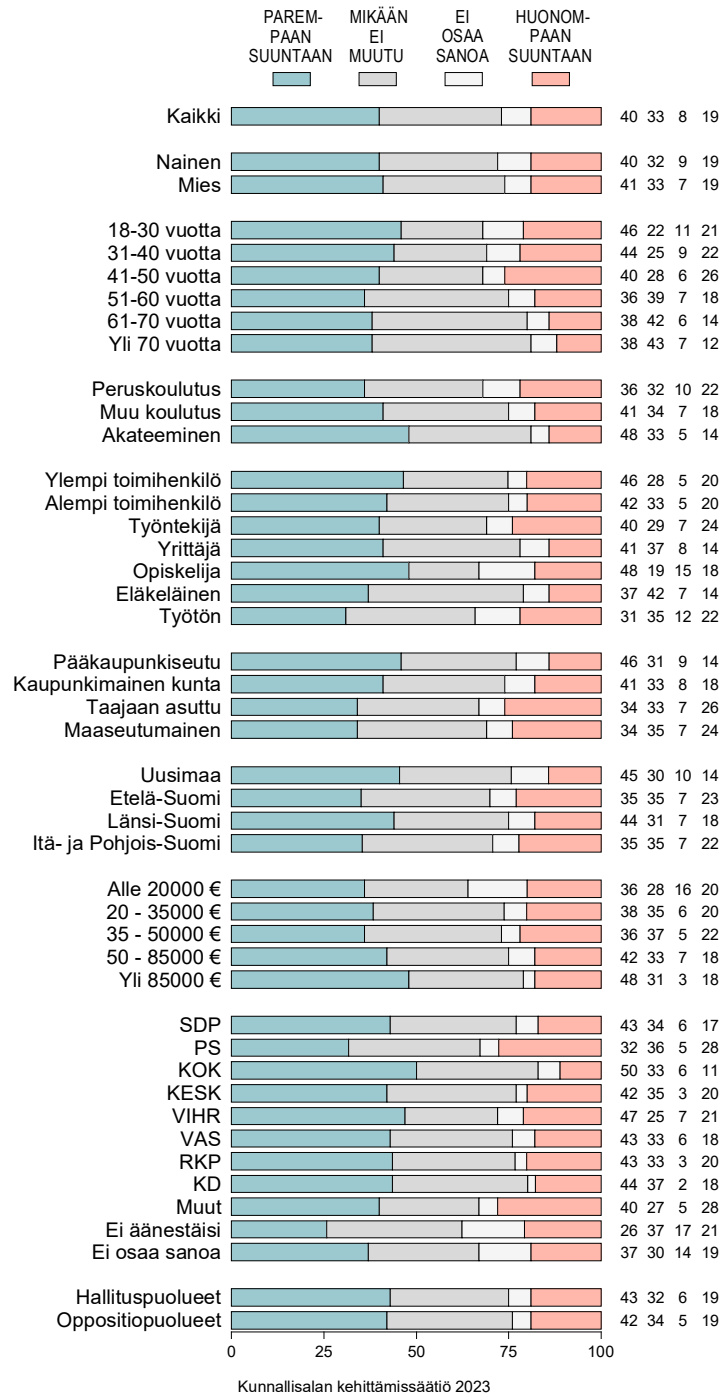
Kuvio 1-5e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT (%).

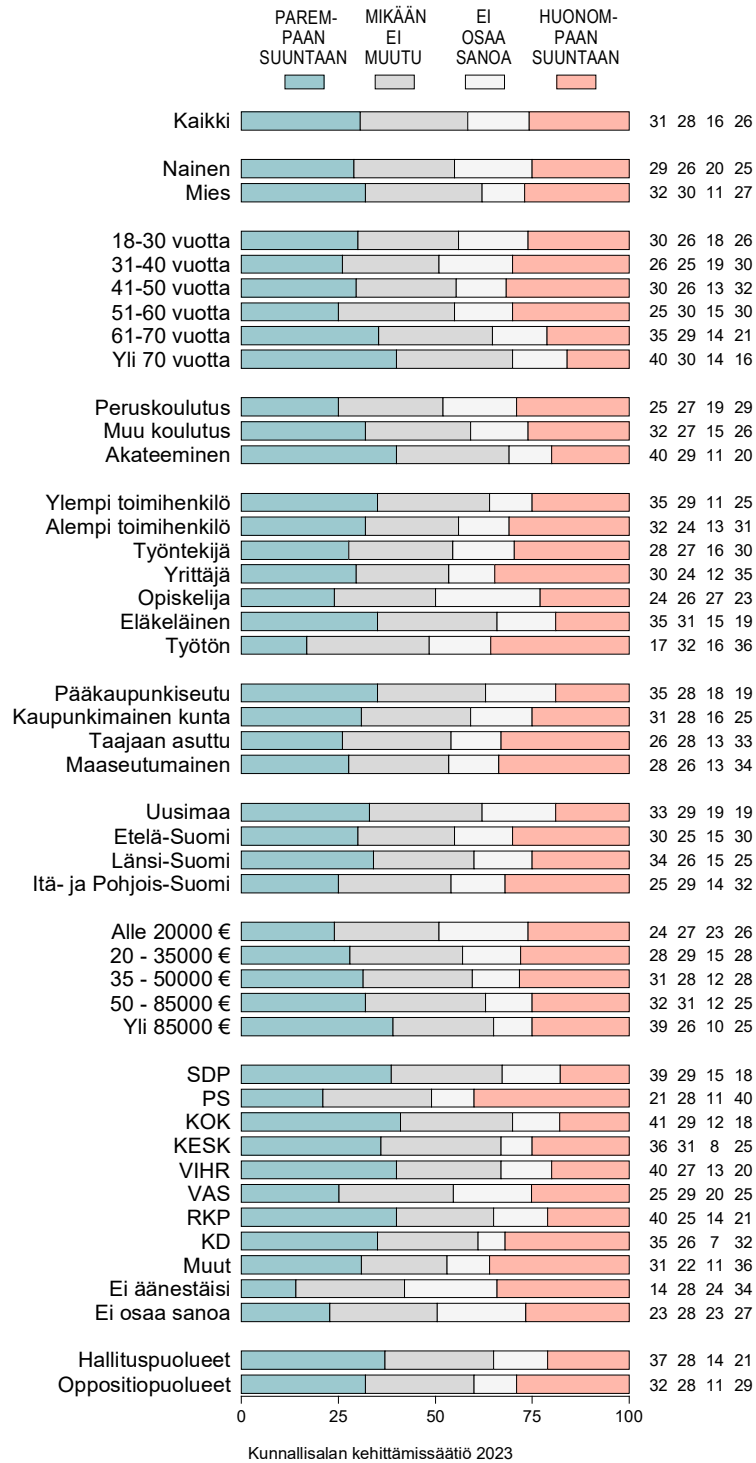
Kuvio 1-6e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KAUPPAPALVELUT JA KULTUSMAHDOLLISUUDET (%).

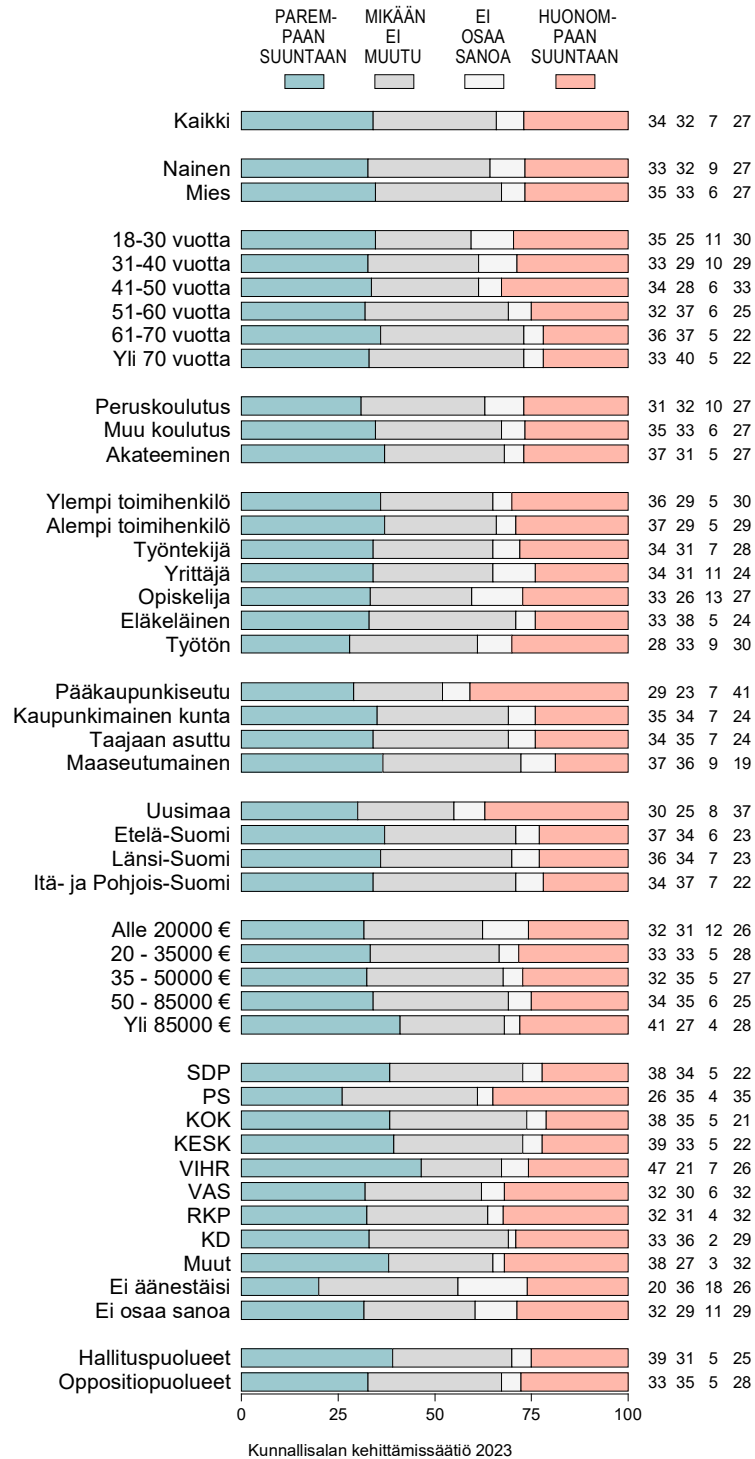
Kuvio 1-7e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITYVÄN TULEVAISUUDESSA: HARRASTUS- JA VAPAA-AJANVIETTOMAHDOLLISUUDET (%).

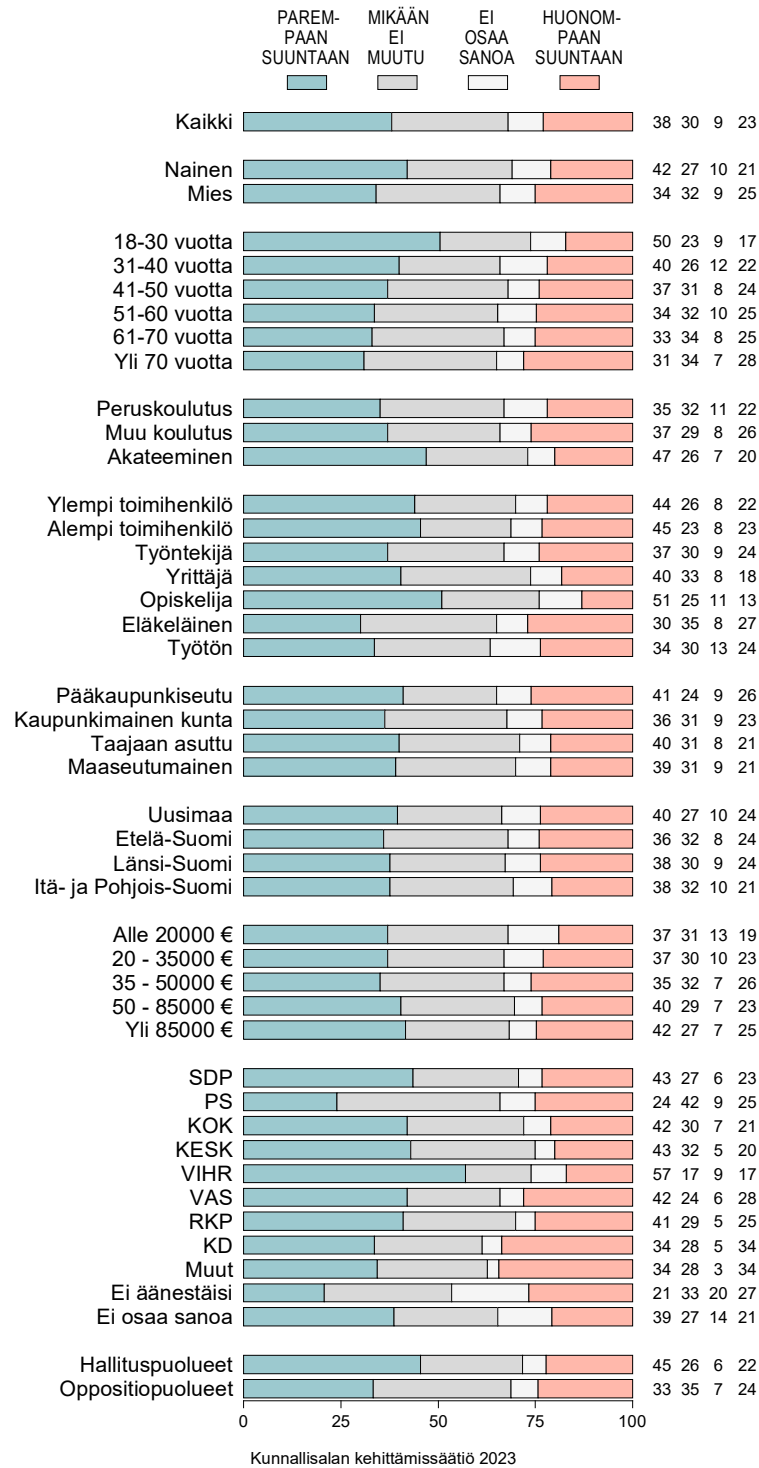
Kuvio 1-8e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: YRITYSTOIMINNAN VIREYS (%).

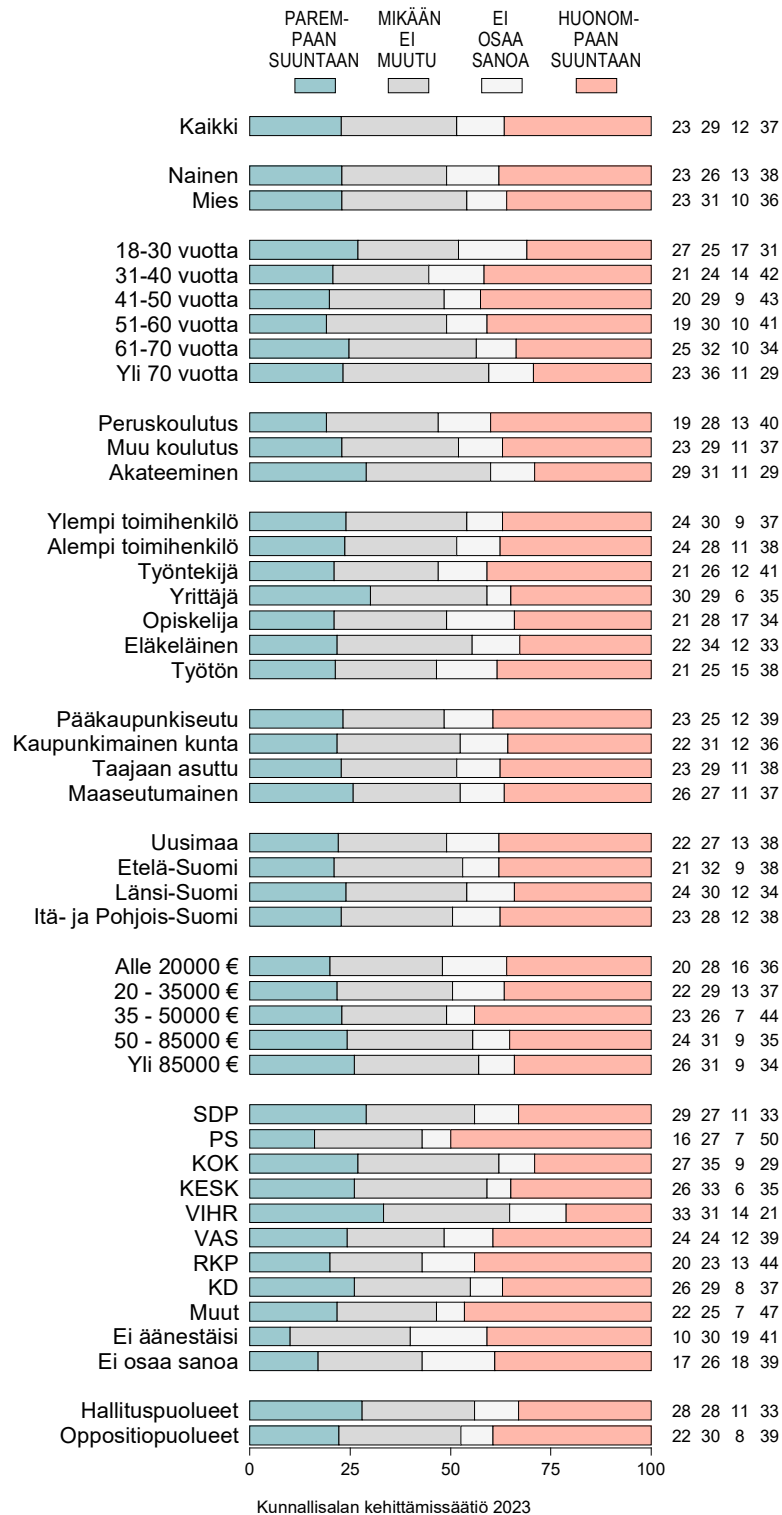
Kuvio 1-9e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ASUINVIIHTYVYYS (%).

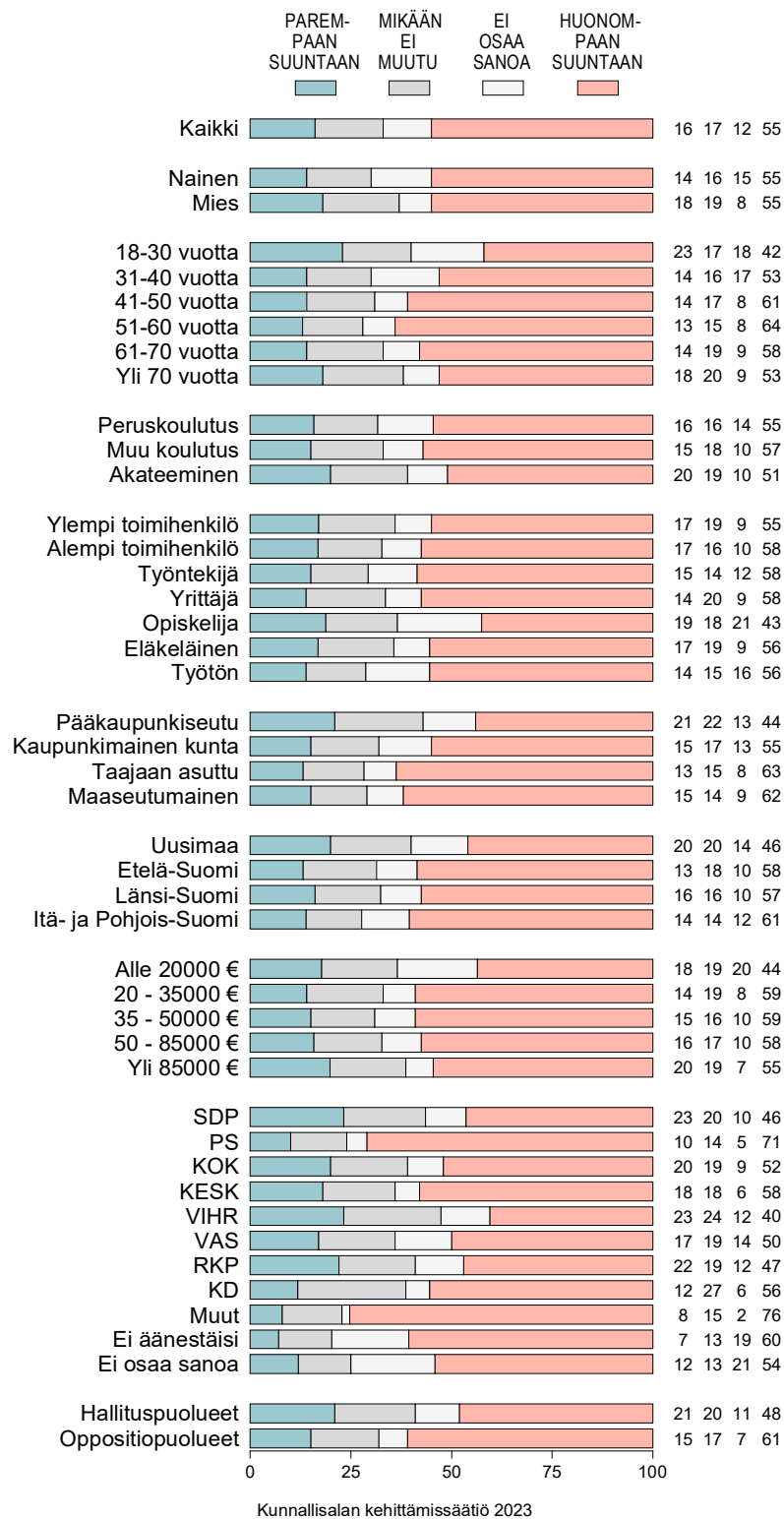
Kuvio 1-10e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: SUVAITSEVAISUUS, ERILAISUUDEN HYVÄKSYMINEN (%).

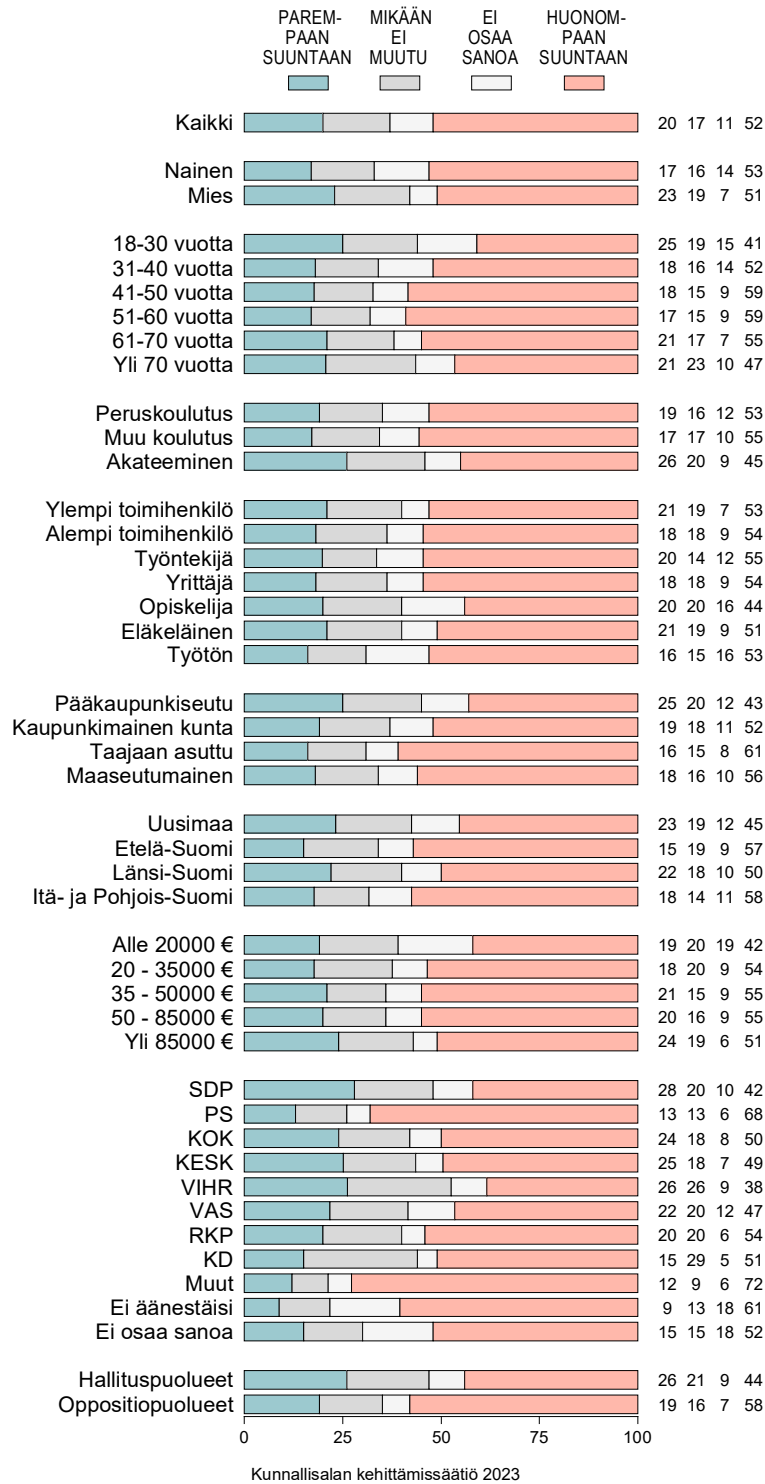
Kuvio 1-11e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: IHMISTEN HENKINEN MIELIALA MAAKUNNASSA (%).

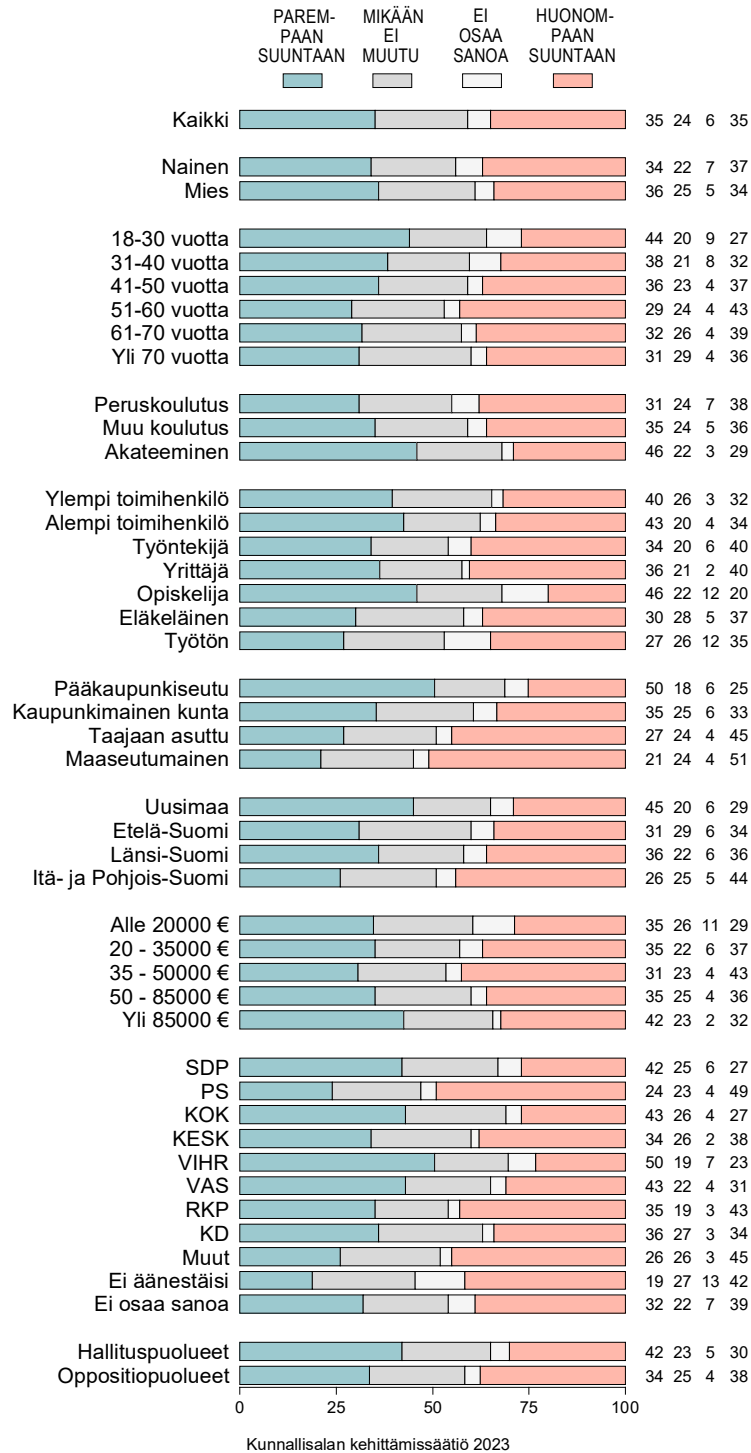
Kuvio 1-12e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MAAKUNTAAN KUULUVIEN KUNTIEN TALOUDELLINEN TILANNE (%).

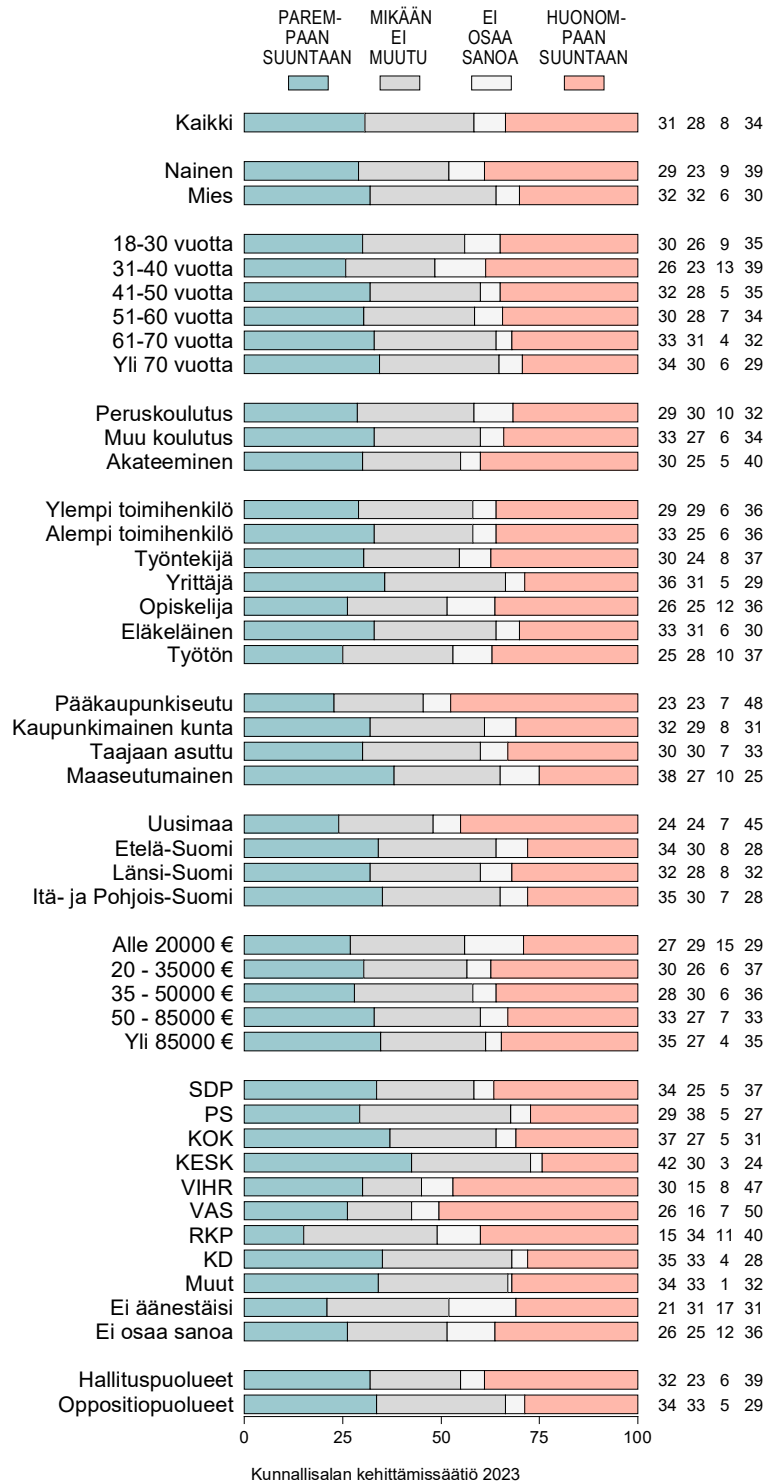
Kuvio 1-13e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITYVÄN TULEVAISUUDESSA: MAAKUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE (%).

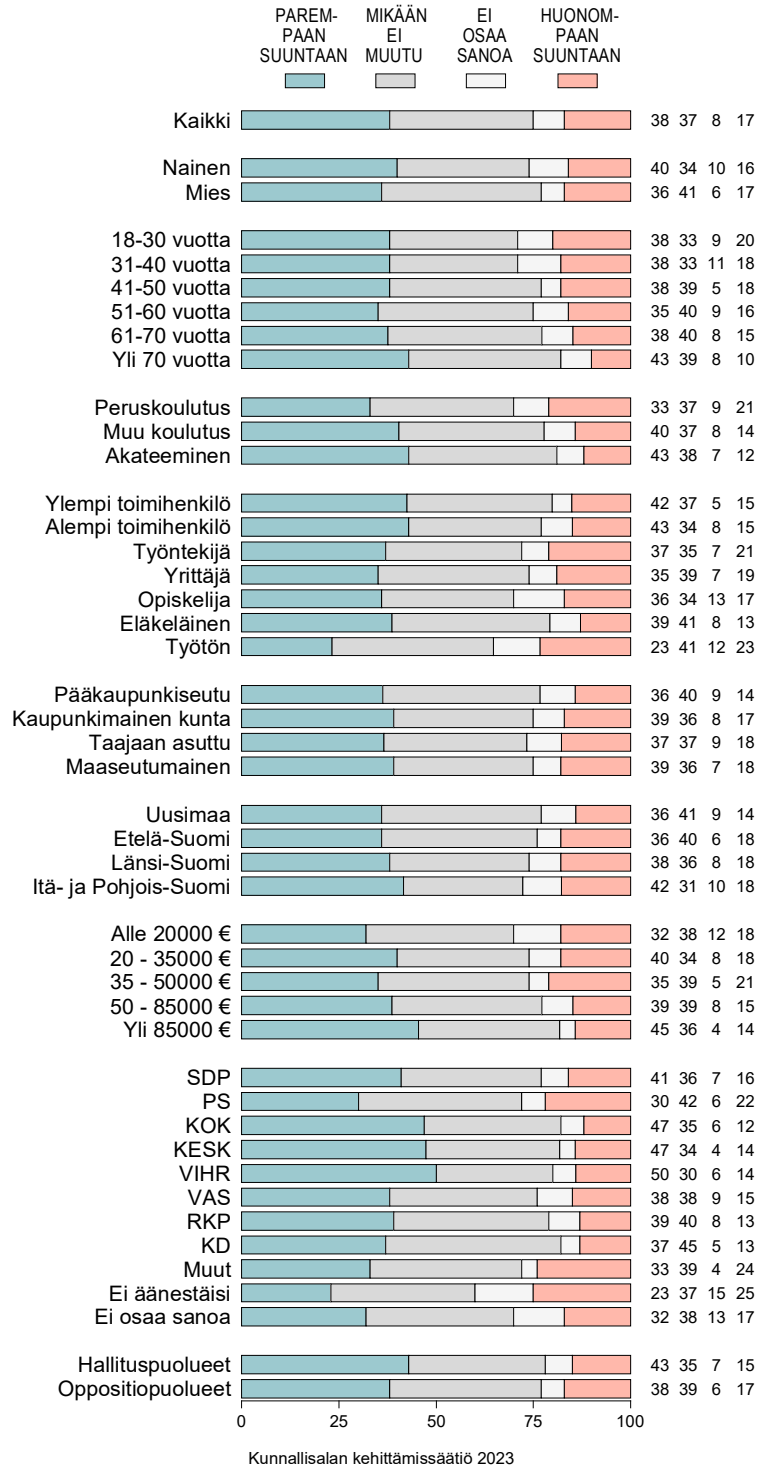
Kuvio 1-14e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MAAKUNNAN LIIKENNEYHTEYDET (%).

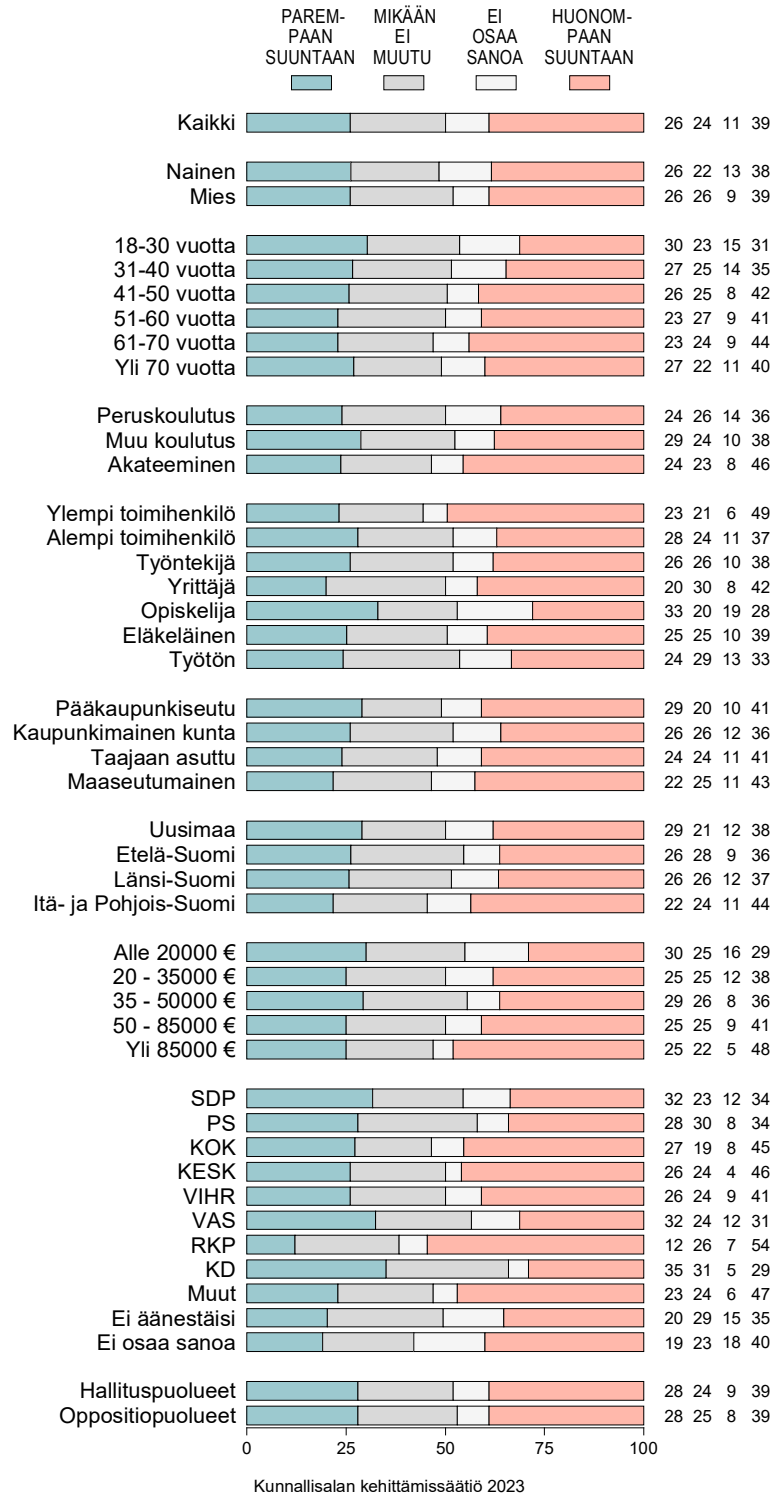
Kuvio 1-15e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: LUONNON JA YMPÄRISTÖN TILA (%).

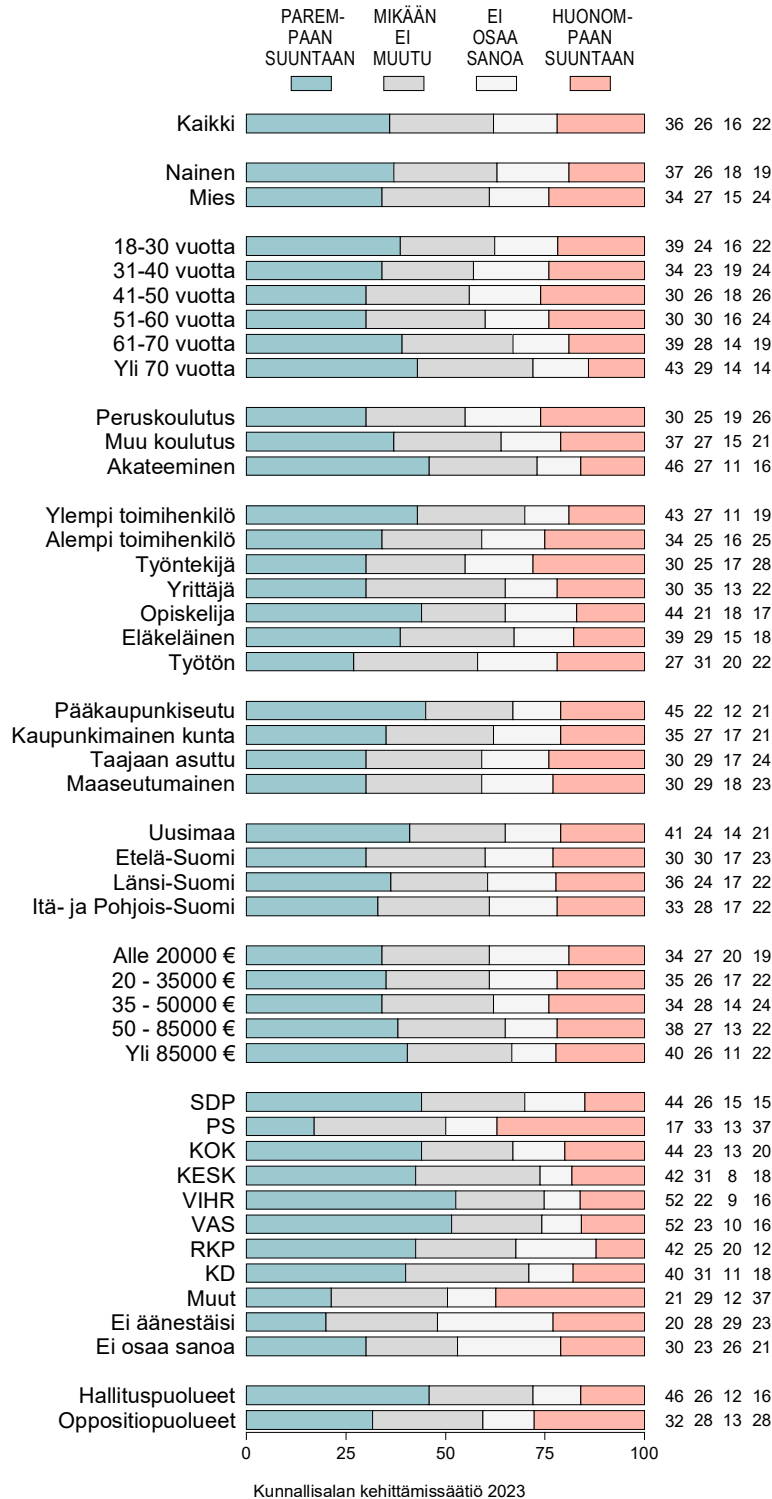
Kuvio 1-16e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: VETOVOIMA MATKAILUKOHTTEENA (%).

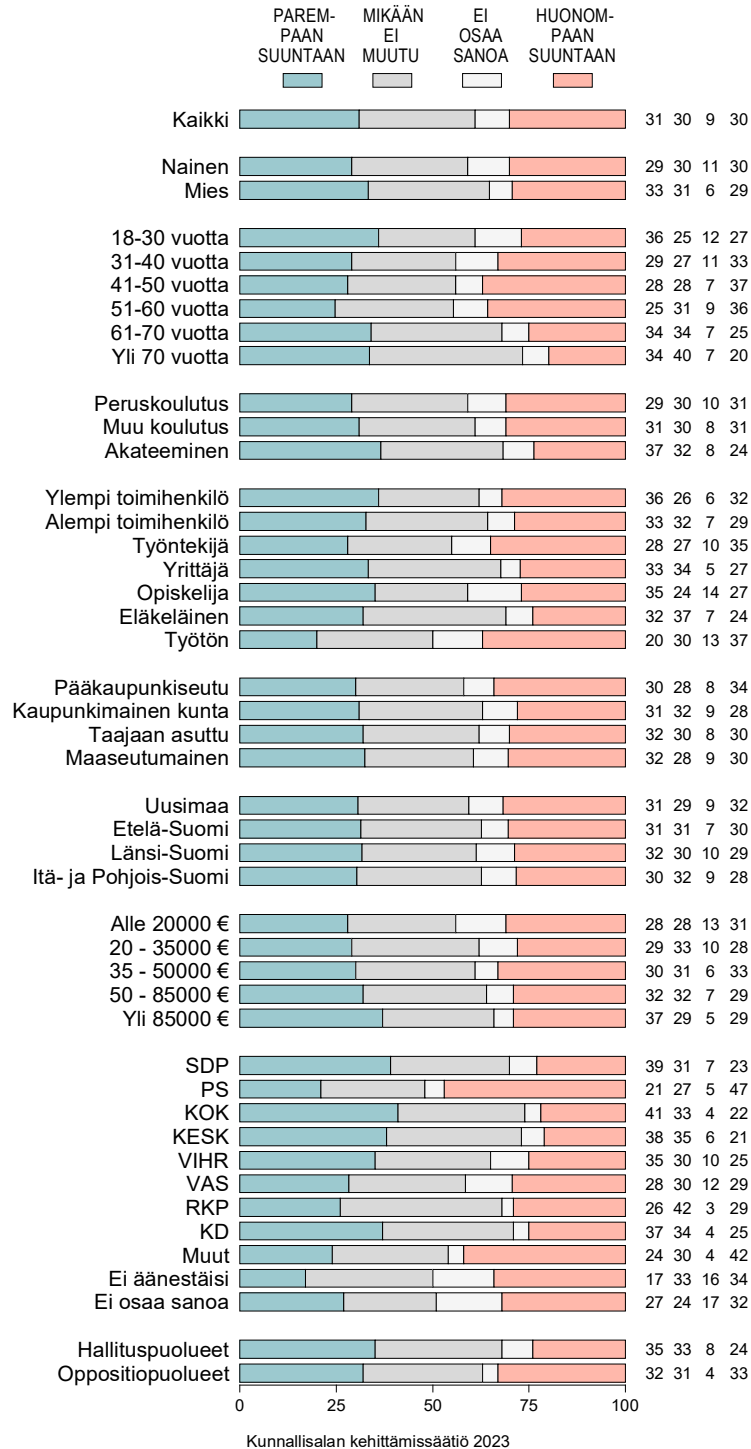
Kuvio 1-17e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITYVÄN TULEVAISUUDESSA: TYÖVOIMAN RIITTÄVYYS (%).

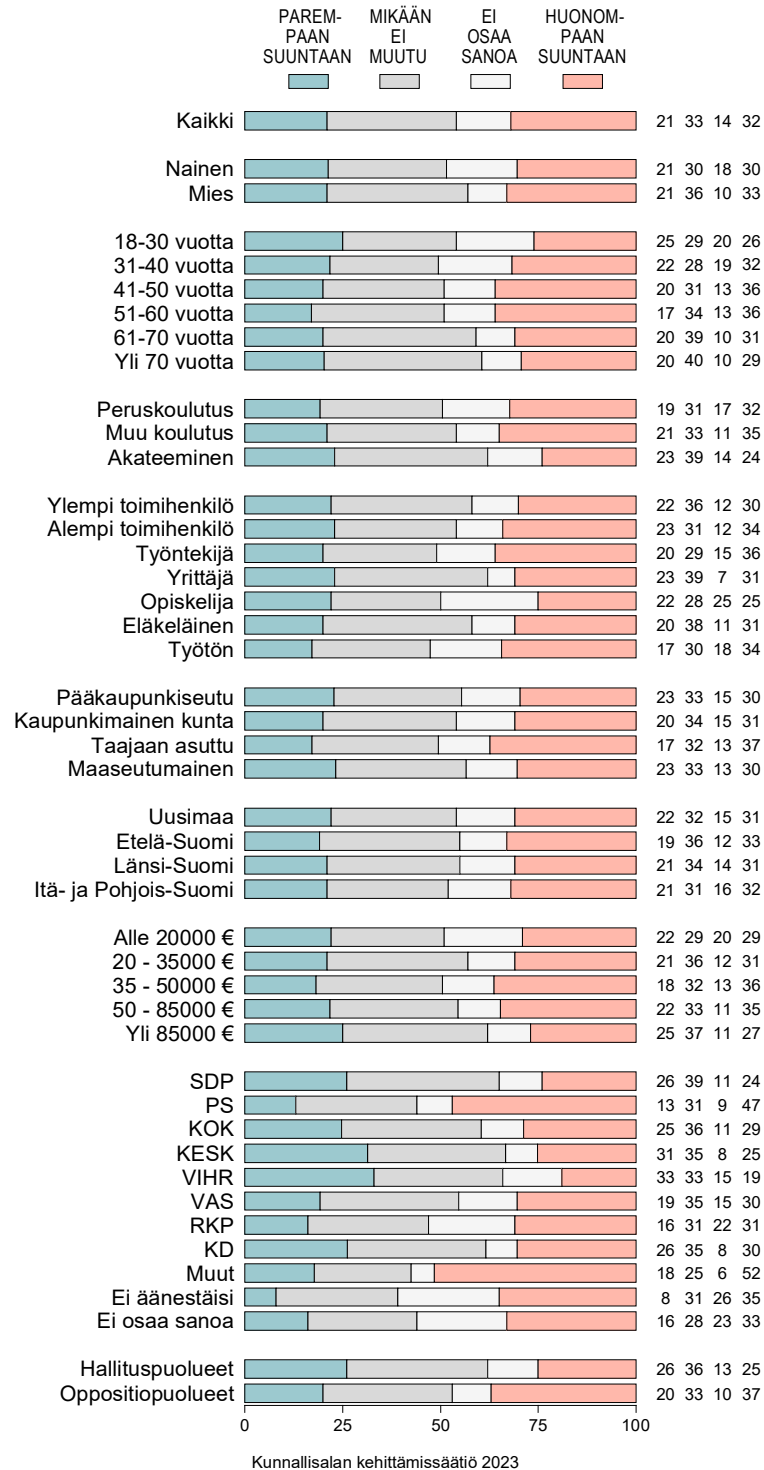
Kuvio 1-18e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: TYÖPERÄINEN JA OPISKE- LUUN LIITTYVÄ MAAHANMUUTTO (%).

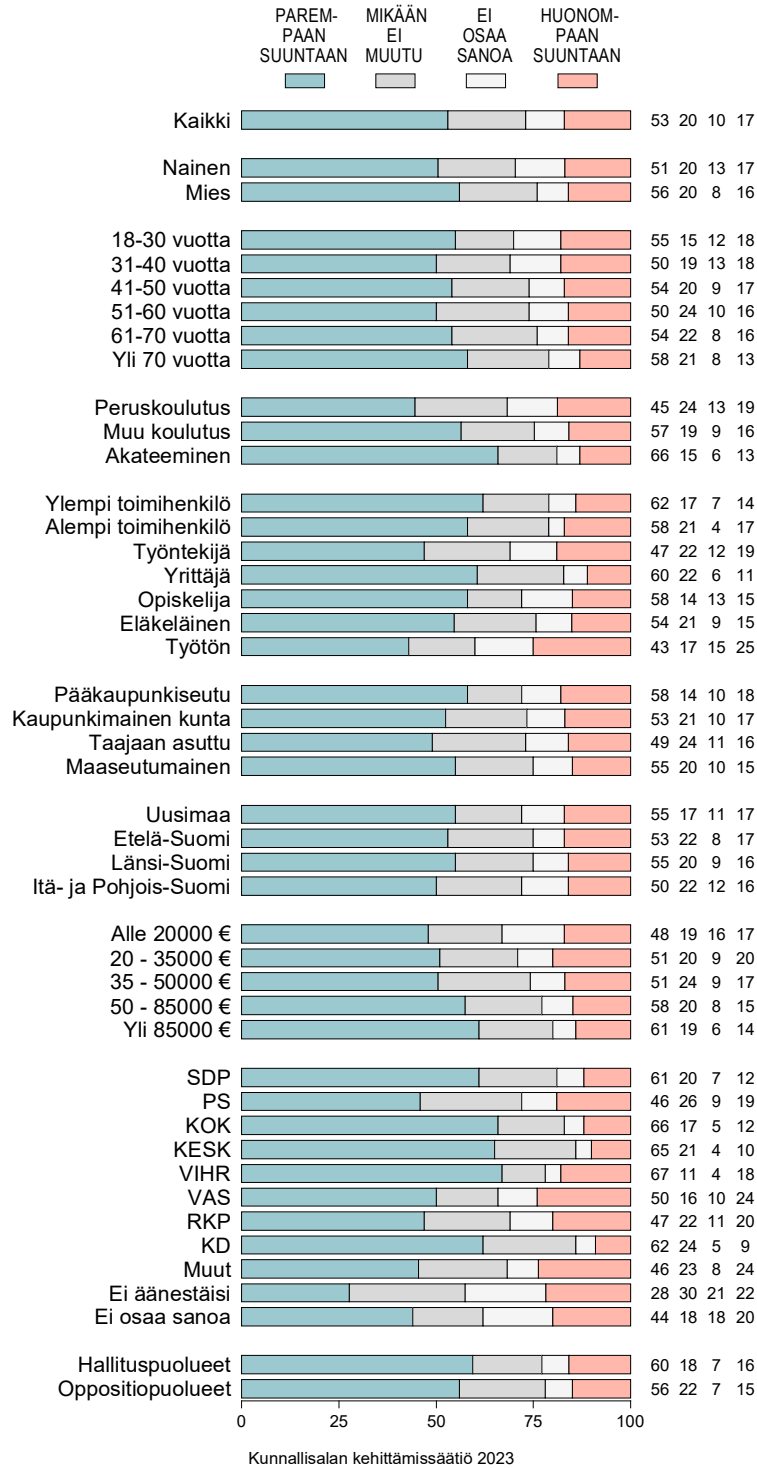
Kuvio 1-19e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ELÄMISEN LAATU MAAKUNNASSA (%).

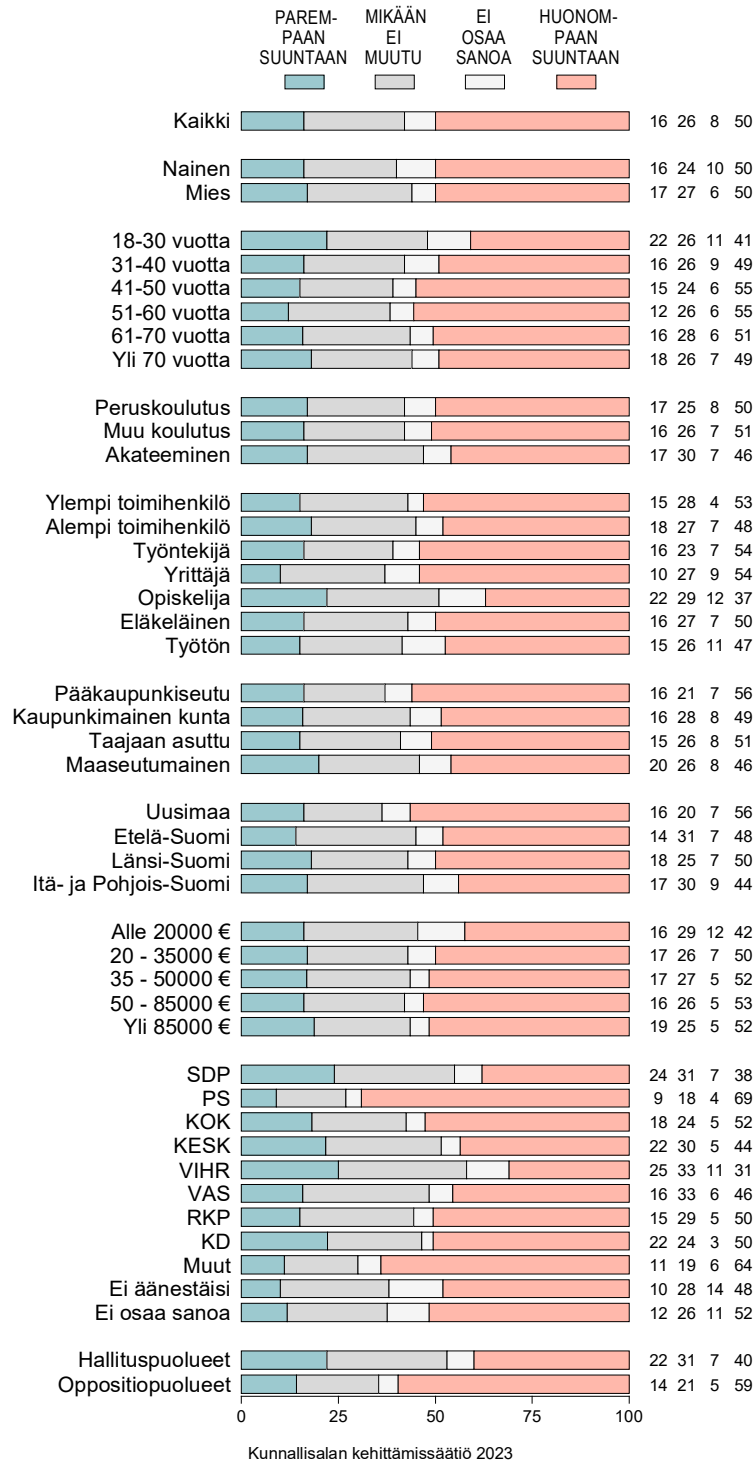
Kuvio 1-20e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: PÄÄTÖKSENTEON VASTUULISUUS MAAKUNNASSA (%).

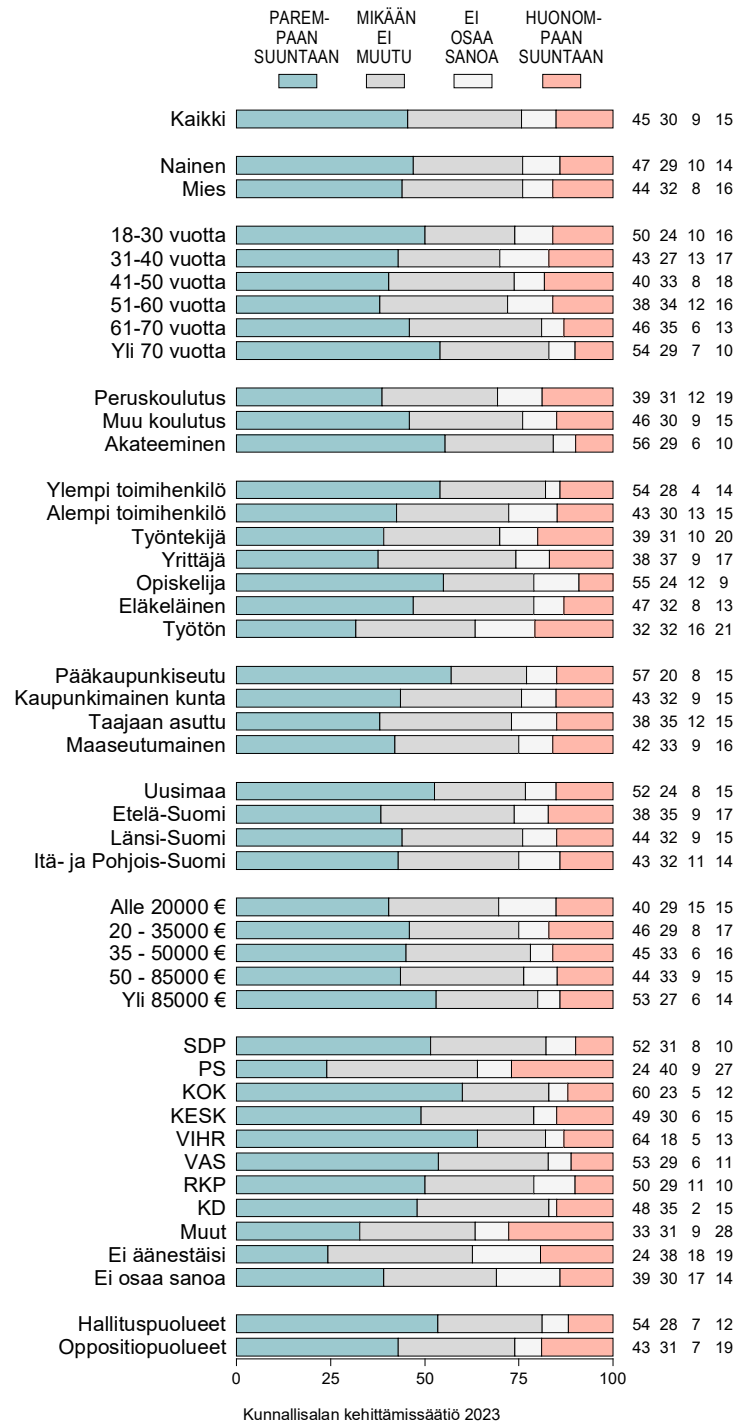
Kuvio 1-21e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ENERGIATEHOKKUUS JA LUONNONVAROJEN KESTÄVÄ HYÖDYNTÄMINEN (%).

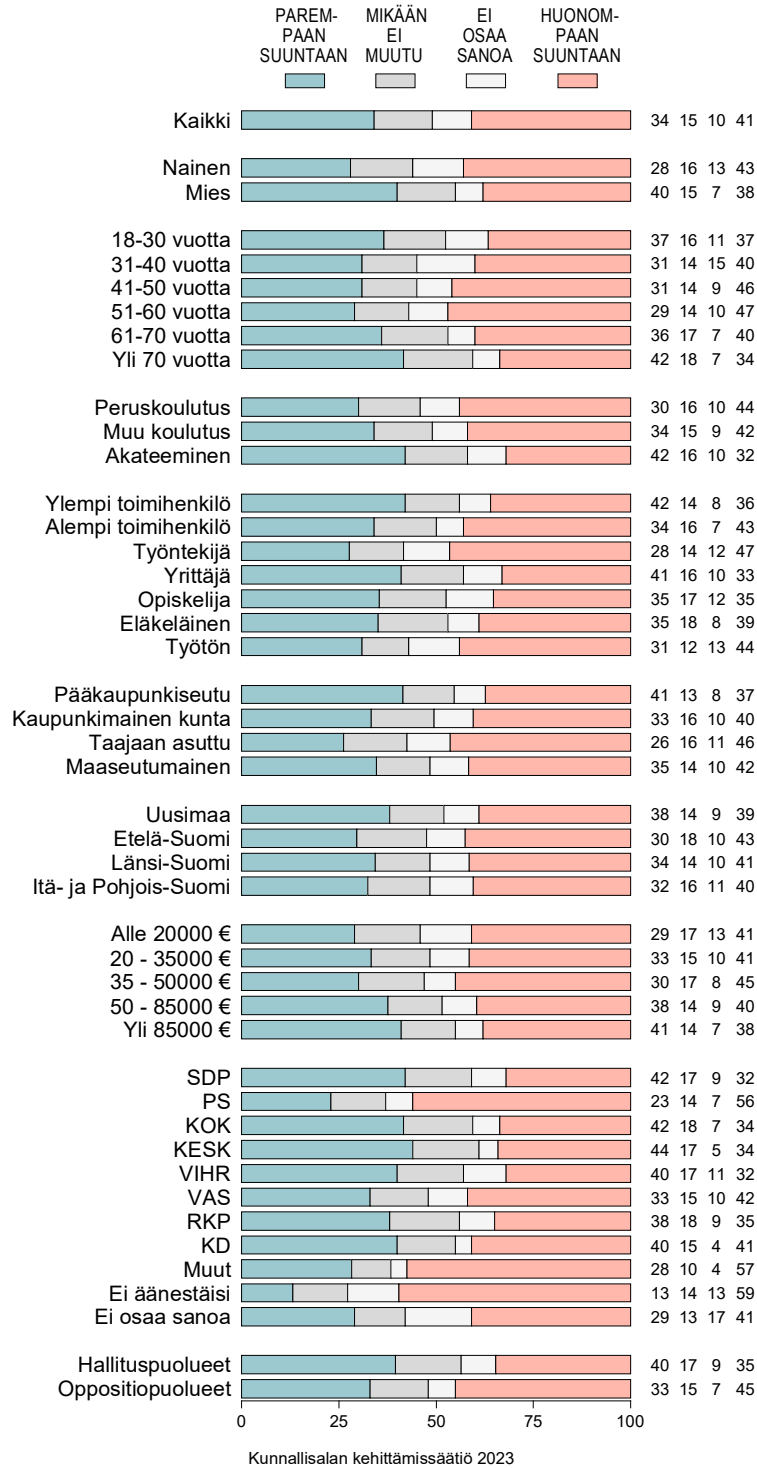
Kuvio 1-22e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITYVÄN TULEVAISUUDESSA: YLEINEN JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS, RIKOLLISUUS (%).

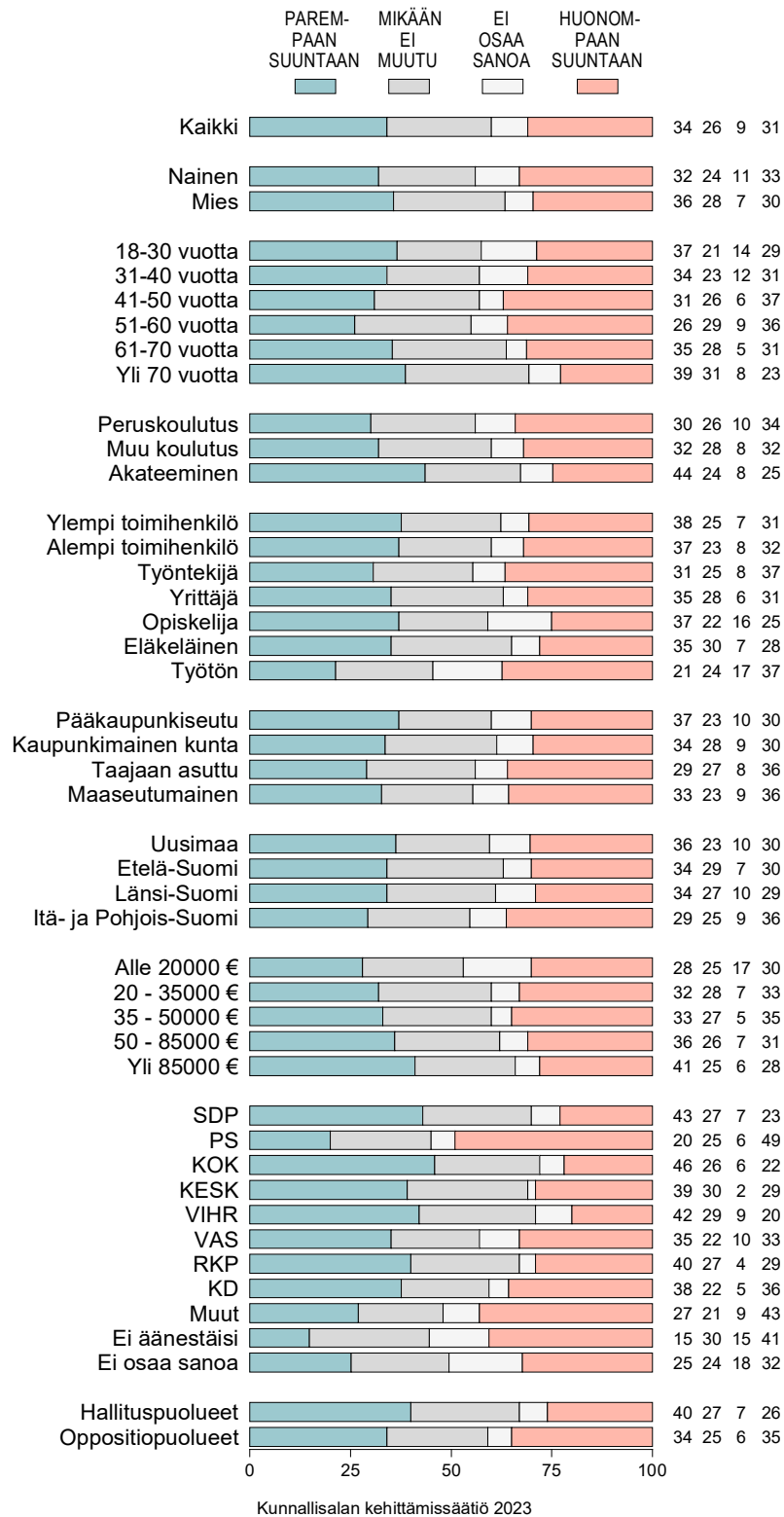
Kuvio 1-23e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KANSAINVÄLISYYS (%).

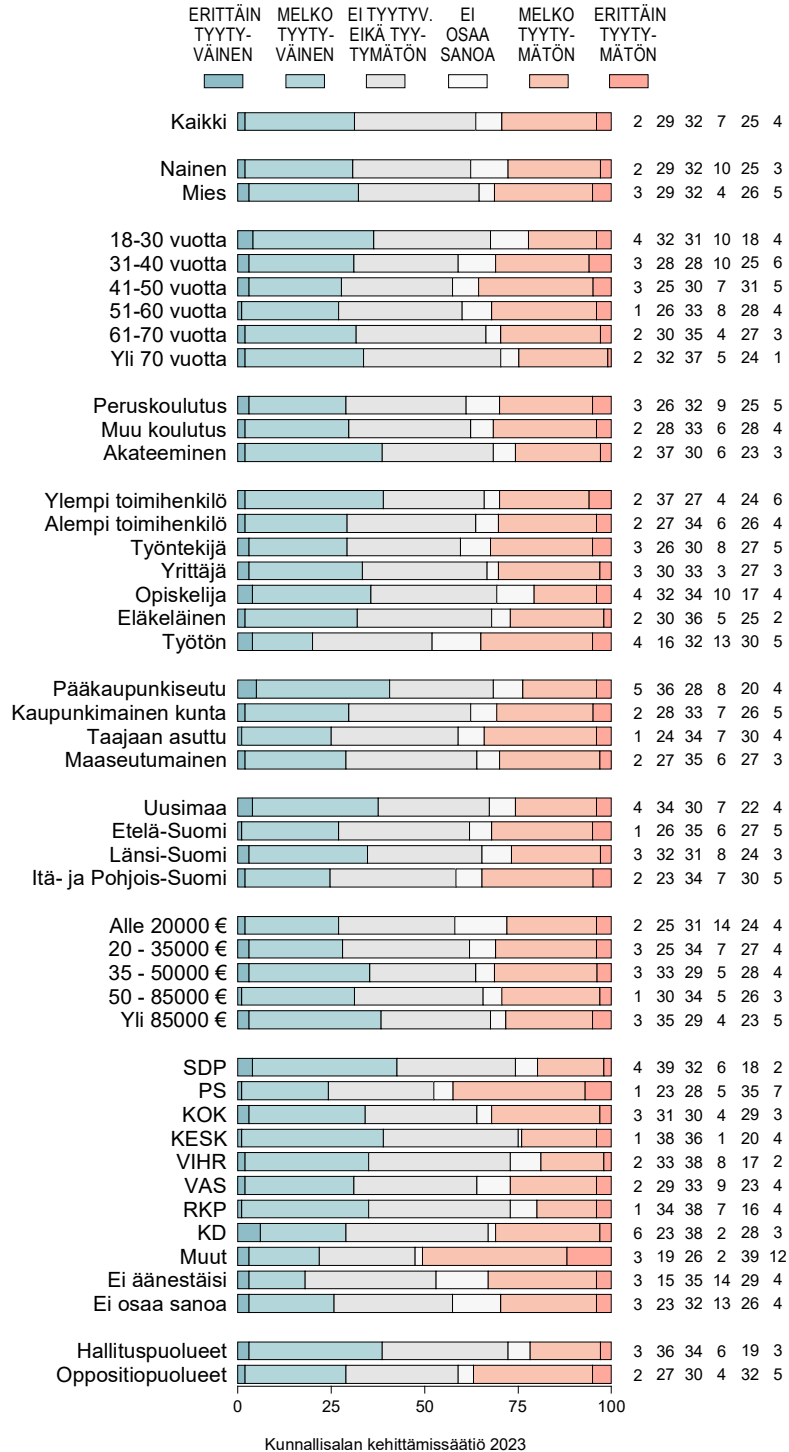
Kuvio 1-24e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ENERGIAN RIITTÄVYYS JA HINTA (%).

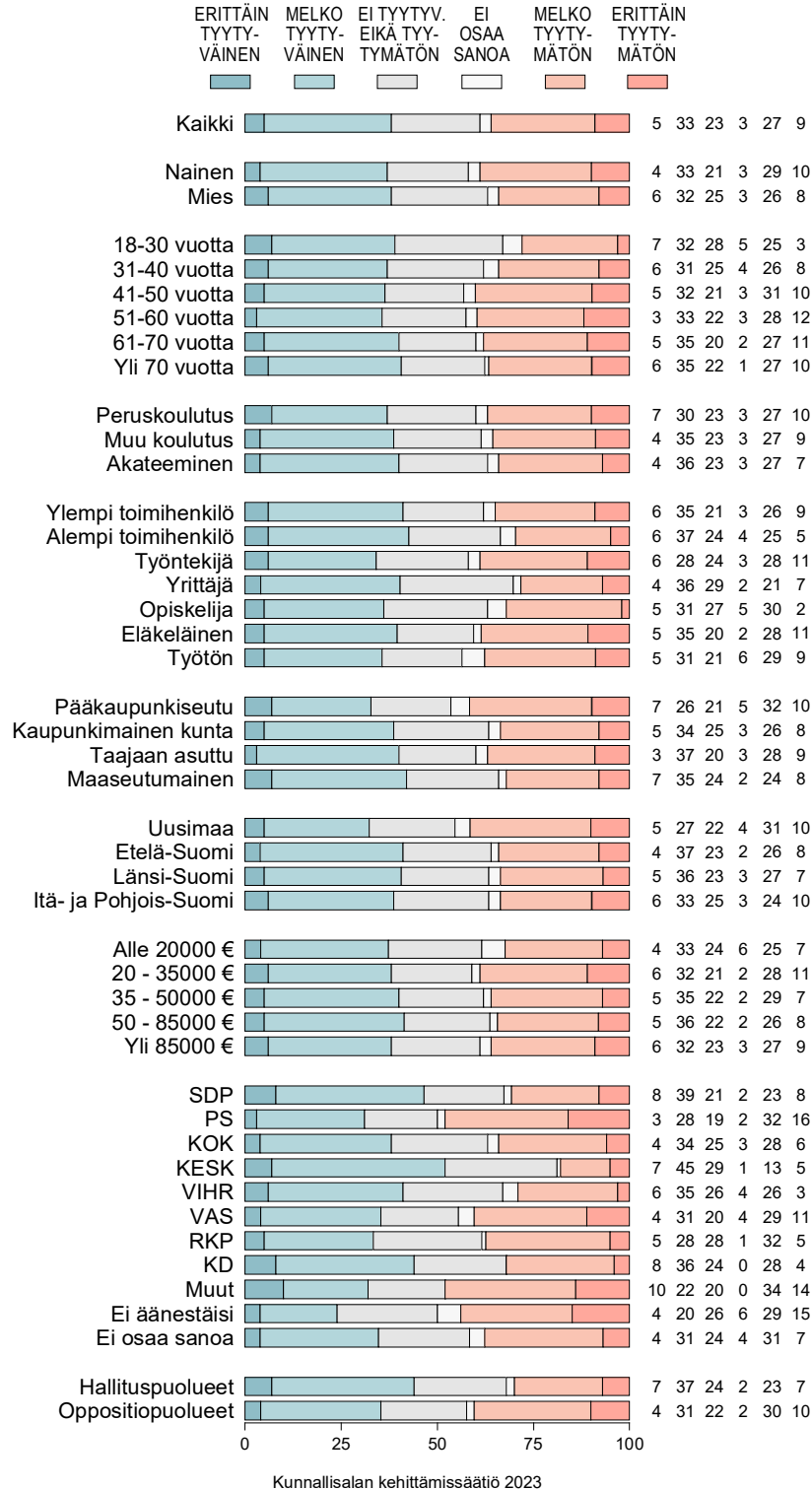
Kuvio 1-25e. MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: ELINOLOT MAAKUNNASSA KOKONAISUUTENA (%).

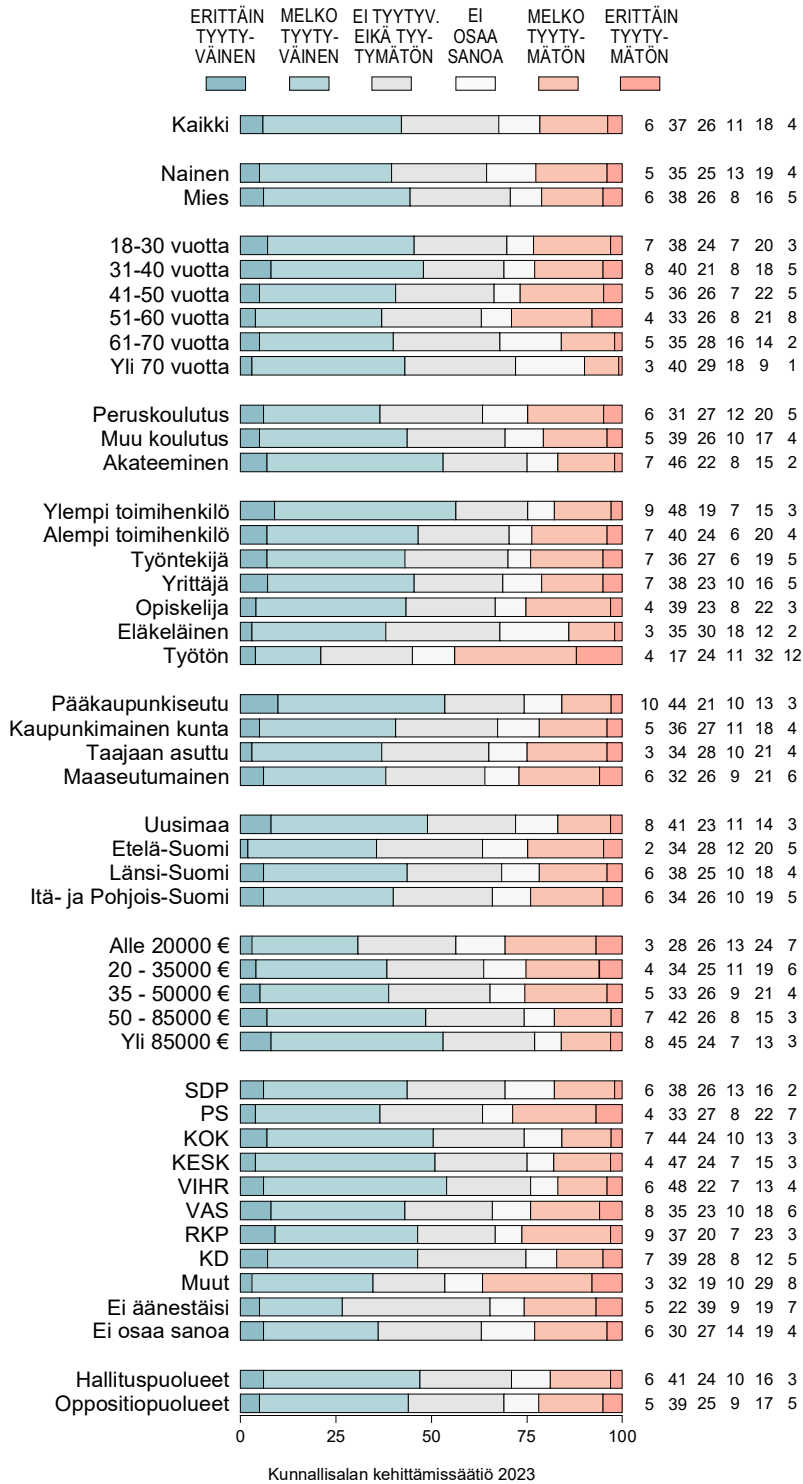
Kuvio 3-1e. MITEN TYYTYVÄINEN ON ERI ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: MAAKUNNAN JA SEN KUNTIEN TALOUDELLINEN TILANNE (%).

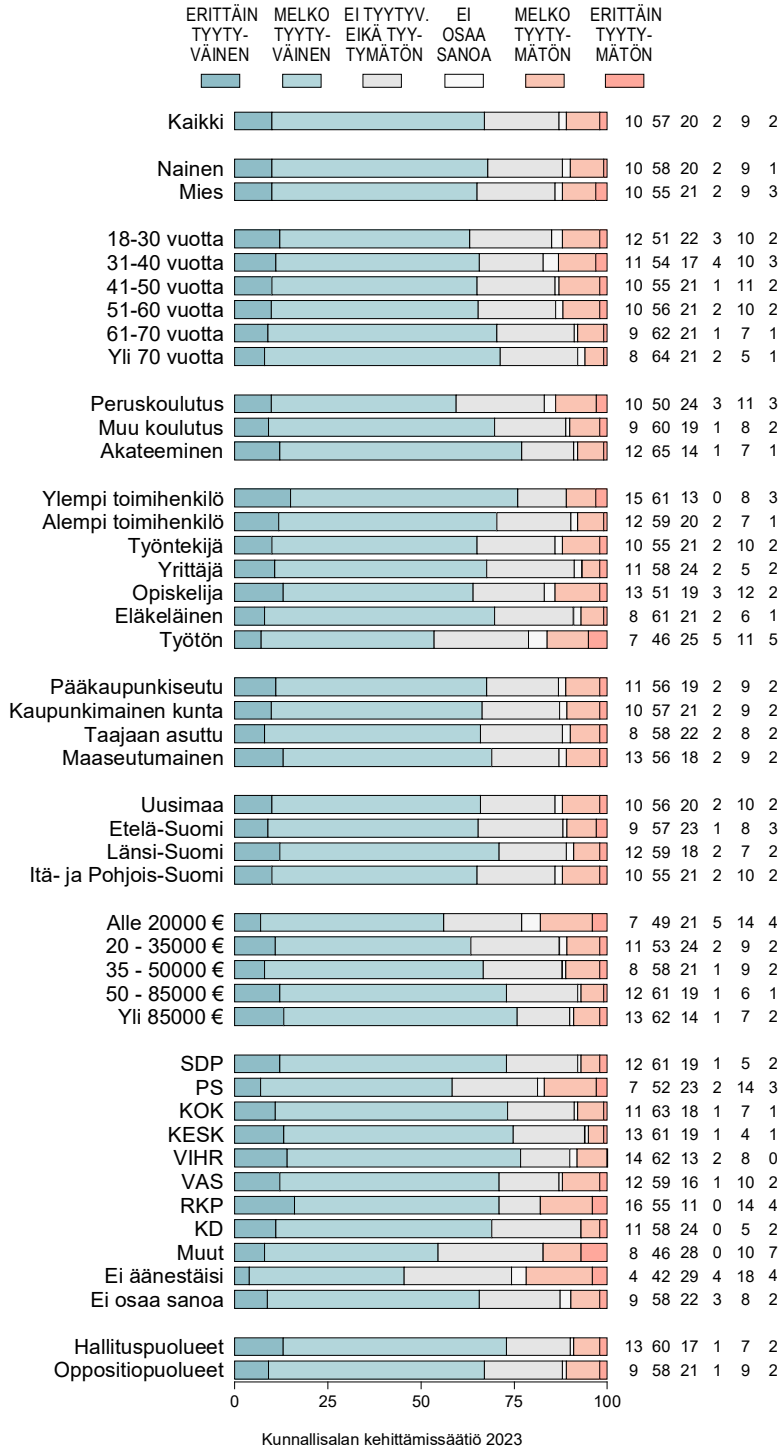
Kuvio 3-2e. MITEN TYYTYVÄINEN ON ERI ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT (%).

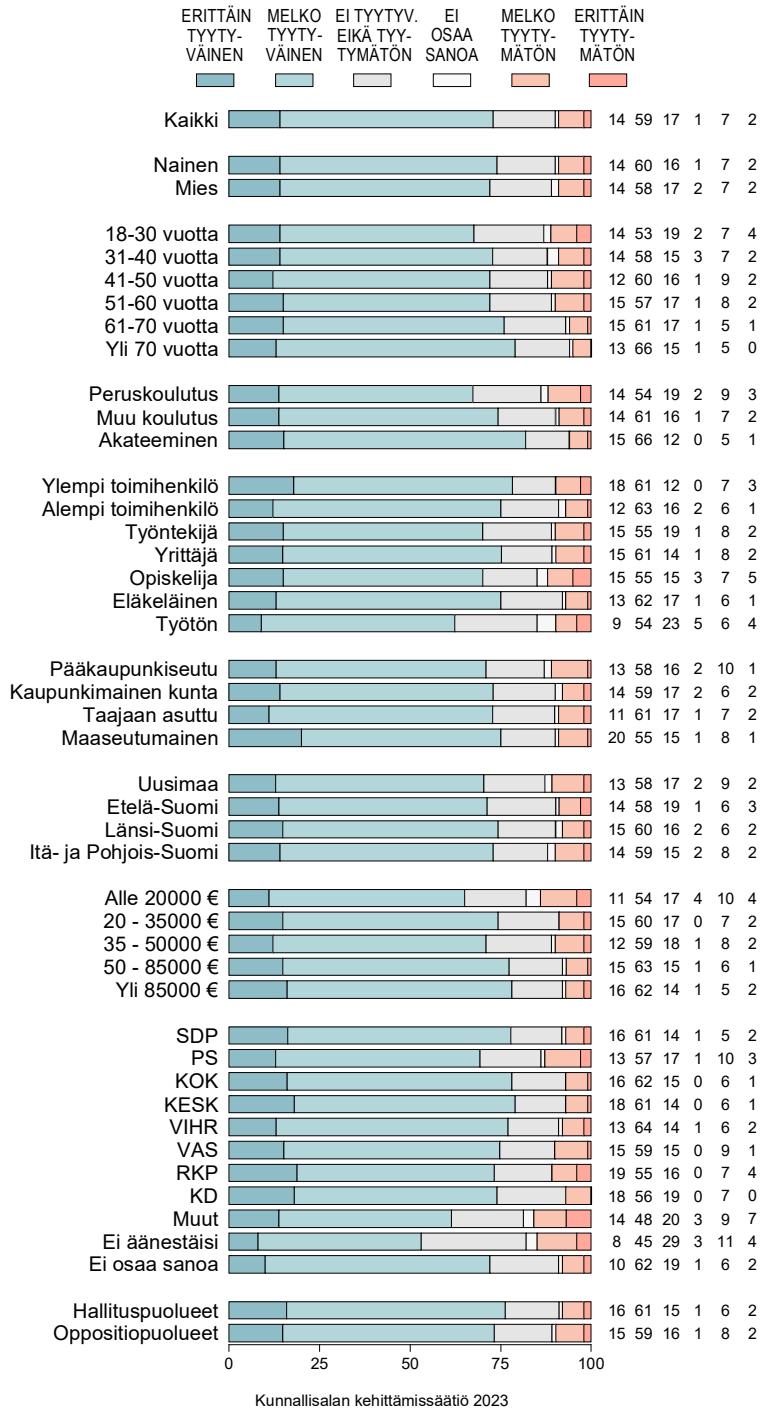
Kuvio 3-3e. MITEN TYYTYVÄINEN ON ERI ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: TARJOLLA OLEVAT TYÖPAIKAT, TYÖLLISYYSTILANNE (%).

Kuvio 3-4e. MITEN TYYTYVÄINEN ON ERI ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: ELÄMISEN LAATU MAAKUNNASSA (%).

Kuvio 3-5e. MITEN TYYTYVÄINEN ON ERI ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: ASUINVIIHTYVYYS MAAKUNNASSA (%).

**Kuvio 3-6e. MITEN TYYTYVÄINEN ON ERI ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: ELIN-
 OLOT MAAKUNNASSA KOKONAISUUTENA (%).**

